

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

1. PANEL OTURUMU: MEVCUT DURUM ANALİZİ FIRSATLAR VE UFUKLAR

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

İzmir İli ve Seçilmiş İlçeleri için Nüfus Projeksiyonları 2022-2050

Prof. Dr. A. Sinan Türkyılmaz
Hacettepe Üniversitesi,
Nüfus Etütleri Enstitüsü

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

İzmir İli ve Seçilmiş İlçeleri için Nüfus Projeksiyonları - 2022-2050

- Bu çalışmada, **İzmir'in il geneli** için **2022-2050** yılları için **3 farklı senaryoda** yapılan nüfus projeksiyonları ve hanehalkı sayısı tahminleri ile;
- İzmir'in 12 ilçeden oluşan metropol ilçelerinin (**Bornova, Karşıyaka, Menemen, Buca, Konak, Balçova, Çiğli, Gaziemir, Narlıdere, Güzelbahçe, Bayraklı ve Karabağlar**) bütünü ve İZKA tarafından seçilmiş 6 ilçesi (**Aliağa, Bergama, Ödemiş, Tire, Torbalı ve Urla**) için 2 farklı senaryoda yapılan nüfus projeksiyonları ve hanehalkı sayısı tahminleri yer almaktadır.

Nüfus Projeksiyonu Kuşak Bileşen Yöntemi Girdileri

VERİ

1. TEMEL NÜFUS

- Cinsiyete göre nüfus ve tekli yaş grupları

2. DOĞURGANLIK

- Toplam doğurganlık
- Yaşa özgü doğurganlık oranları (% dağılım)
- Doğumda cinsiyet oranı

3. ÖLÜMLÜLÜK

- Cinsiyete göre doğumda yaşam beklentileri
- Model yaşam tablosu

4. GÖÇ

- Net göç rakamları
- Net göçün cinsiyet ve 5 yaş gruplarına göre dağılımı yüzde

İzmir Geneli için Projeksiyon Senaryoları

Sıfır göç senaryosu (S1): İzmir'in göç alıp vermediği (Sıfır göç) ve nüfusun sadece doğal artışla (doğumlar ve ölümler) değiştiği bir durumu ifade eder.

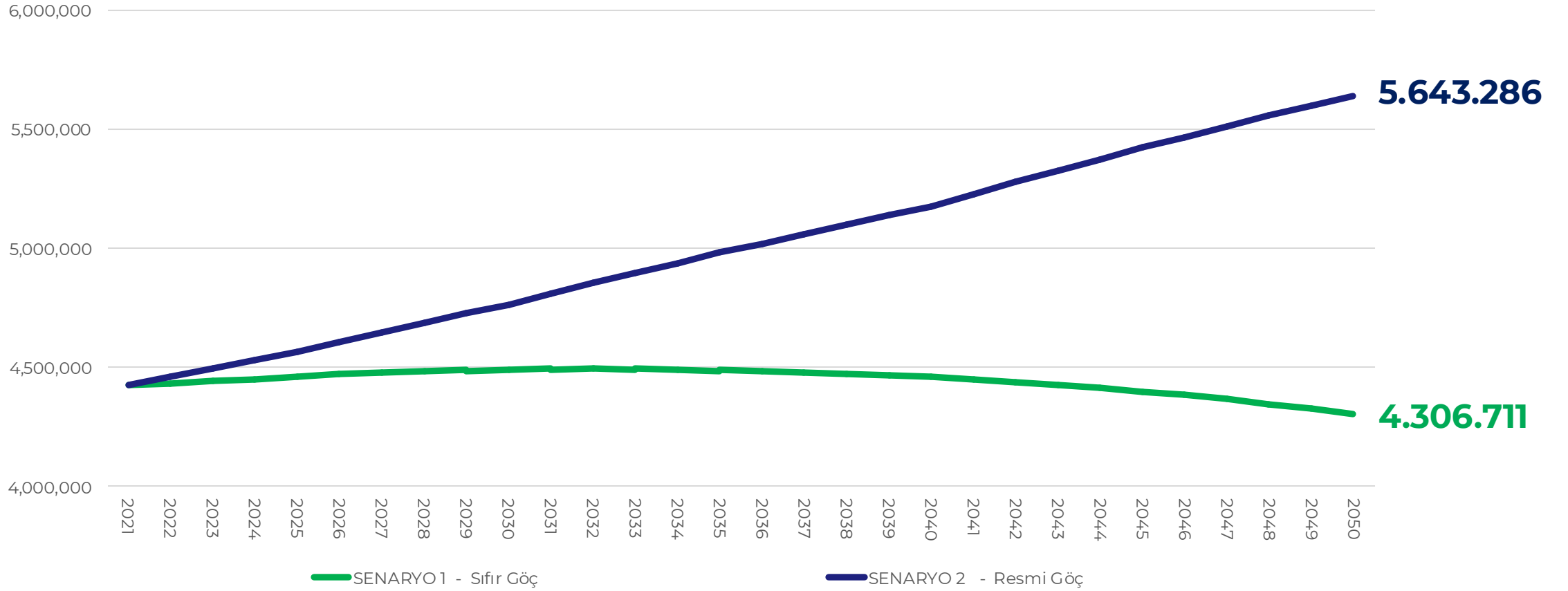
Resmi Göç senaryosu (S2): İzmir'in aldığı ve verdiği ulusal ve uluslararası göçte, resmi (İzmir ili için TÜİK verileri baz alınarak) net göçün dikkate alındığı durumu ifade eder.

* Çalışmada kullanılan girdi nüfus veri setleri **31 Aralık 2021**'e aittir. Dolayısıyla, ileri yıllar için nüfus tahminleri içinde referans noktası o yılın son günü olarak öngörülmüştür.

İzmir Geneli için Senaryolara Göre Nüfus Tahminleri

	SENARYO 1 Sıfır Göç	SENARYO 2 Resmi Göç
2021	4.425.789	4.425.789
2025	4.462.852	4.564.943
2030	4.492.120	4.766.260
2035	4.489.774	4.981.711
2040	4.459.855	5.176.752
2045	4.399.905	5.423.372
2050	4.306.711	5.643.286
		

İzmir Geneli için Senaryolara Göre Nüfus Tahminleri

Temel Bulgular

İzmir Nüfusu göç ile artmaktadır, Göçün 0 sayıldığı senaryoda, 2030 yılında 4.5 milyona ulaşır 2050'de 4.3 milyona inecektir.
2030'da ölüm sayıları doğum sayılarını geçecektir.

Resmi göç senaryosunda nüfusun 2030'da 5 milyona, 2050'de 5.65 milyona ulaşması tahmin edilmektedir.

Temel Bulgular

➤ Senaryo 2'ye göre bugün %12 olan yaşlı nüfus oranı (550bin yaşlı) 2030'da %15, 2042'de %20, 2050'de %23'ü (1.3 milyon yaşlı) geçecektir.

➤ 2050'de nüfus 2021'e göre %37 artacak iken (4.43 milyondan 5.65 milyona),

Hanehalkı sayısı %73 artacaktır. (1.5 milyondan, 2.5 milyona)

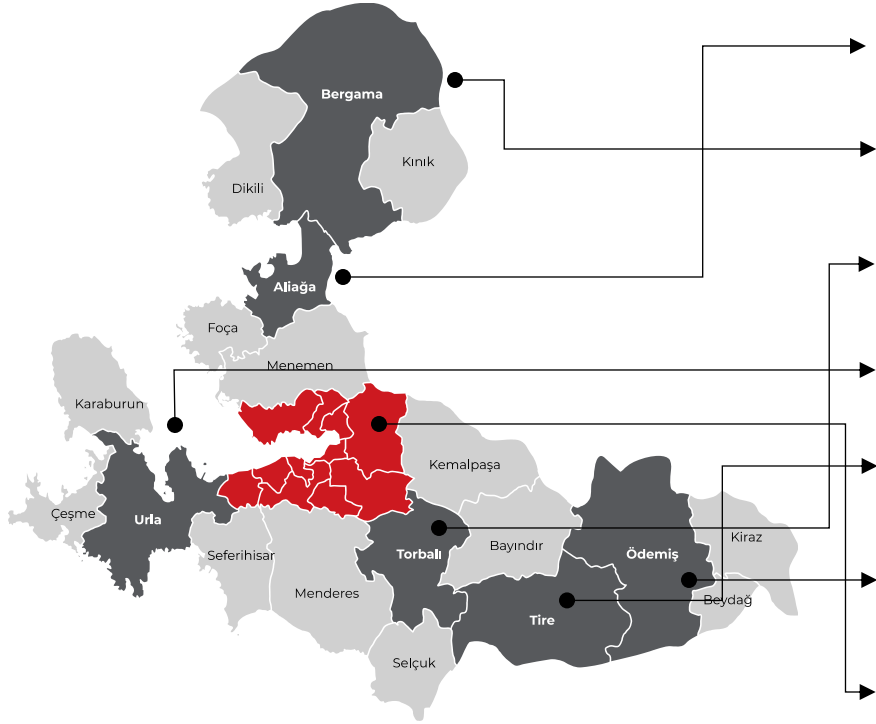
Yıl Bazında Senaryolara Göre İzmir İli için Hanehalkı Sayısı Tahminleri

	SENARYO 1 Sıfır Göç	SENARYO 2 Resmi Göç
2021	1.475.263	1.475.263
2025	1.544.424	1.579.754
2030	1.632.475	1.732.100
2035	1.717.724	1.905.932
2040	1.801.334	2.090.889
2045	1.881.965	2.319.731
2050	1.957.596	2.565.130

↑ ↑

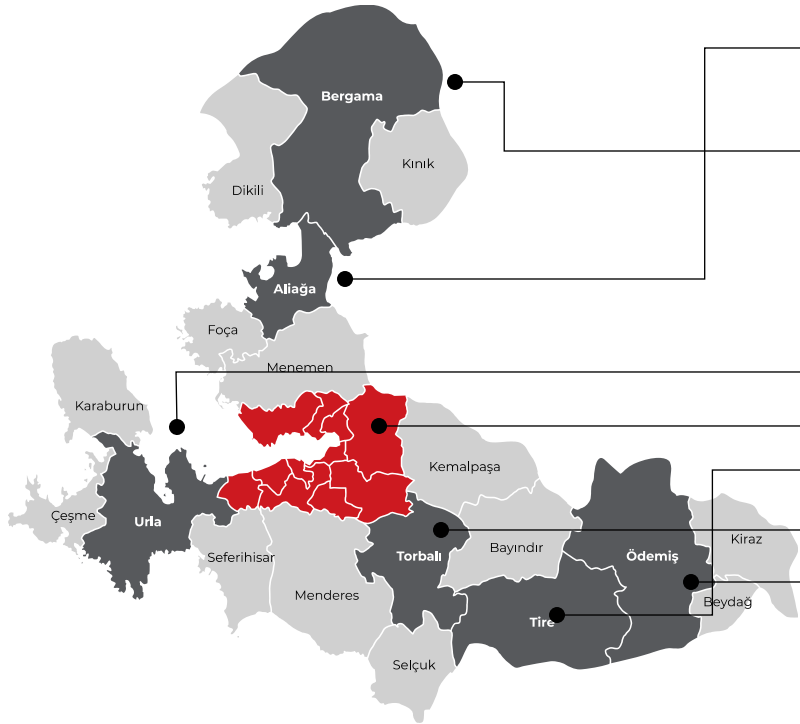
İzmir Metropol ve Seçilmiş İlçeler için “Sıfır Göç” Senaryolarında Nüfus Tahminleri

0	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Aliağa	103,364	106,368	108,989	110,638	111,698	111,999	111,243
Bergama	104,980	105,159	105,212	104,819	104,015	102,722	100,936
Torbalı	201,476	207,037	213,304	218,753	223,564	227,152	228,910
Urla	72,741	71,837	70,641	68,937	66,737	64,07	61,037
Tire	86,758	87,055	87,332	87,232	86,795	85,962	84,768
Ödemiş	132,769	132,554	132,135	131,168	129,615	127,324	124,404
Metropol	3,152,584	3,192,108	3,225,170	3,230,578	3,211,127	3,166,603	3,095,968

İzmir Metropol ve Seçilmiş İlçeler için “Resmi Göç” Senaryolarında Nüfus Tahminleri

	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Aliağa	103,364	112,034	122,338	132,821	142,929	153,969	164,170
Bergama	104,980	105,965	106,951	108,528	109,758	110,206	109,971
Torbalı	201,476	223,508	251,418	279,316	307,273	334,686	360,891
Urla	72,741	77,773	83,839	91,245	98,467	106,960	115,200
Tire	86,758	89,100	92,448	95,908	99,079	102,863	106,607
Ödemiş	132,769	133,410	134,292	135,456	136,465	137,434	138,064
Metropol	3,152,584	3,219,636	3,303,076	3,373,484	3,429,028	3,492,781	3,539,364

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

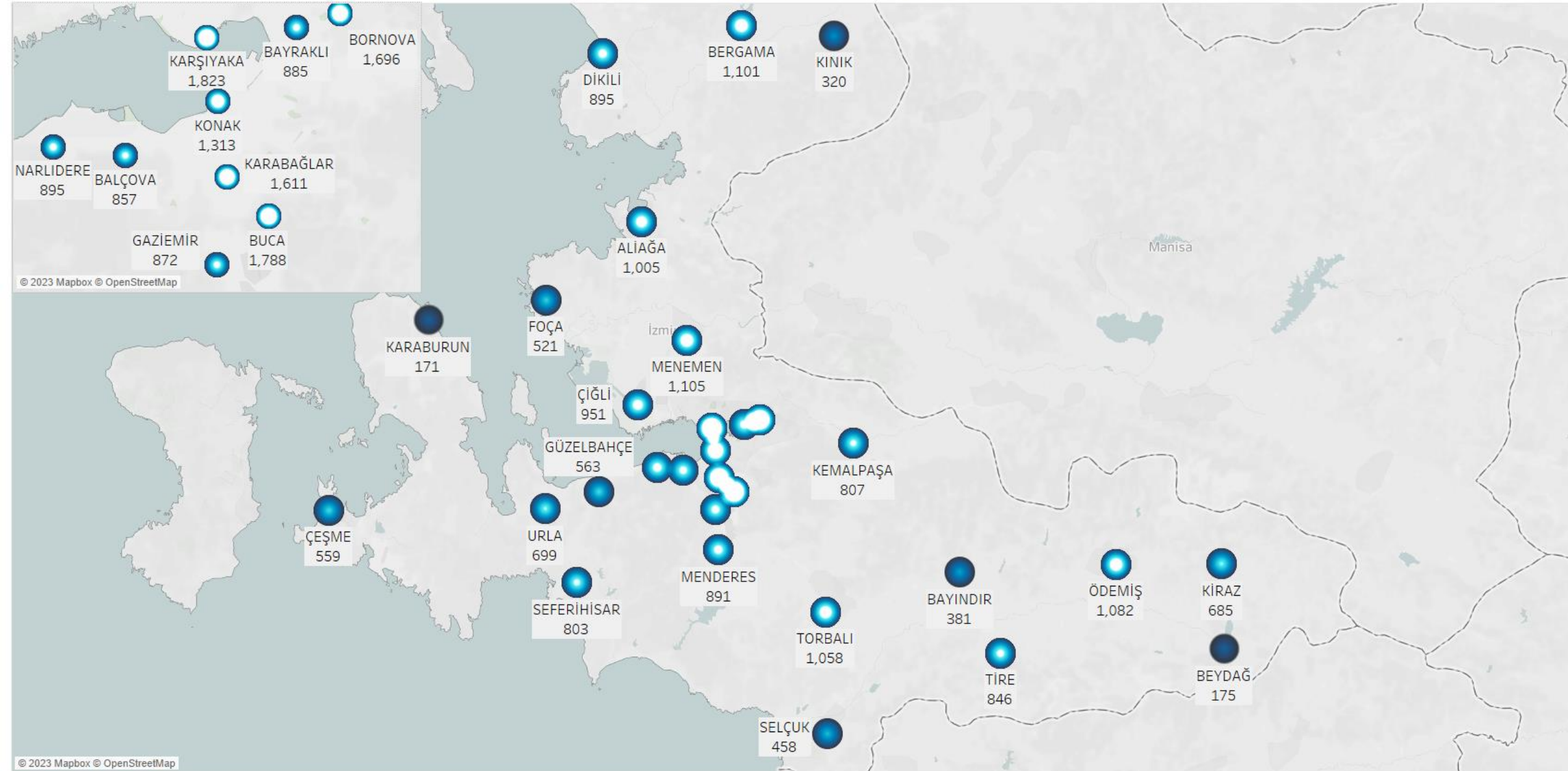

İzmir'de Yaşam ve İzmirlilik Araştırması

Ocak-Şubat 2023

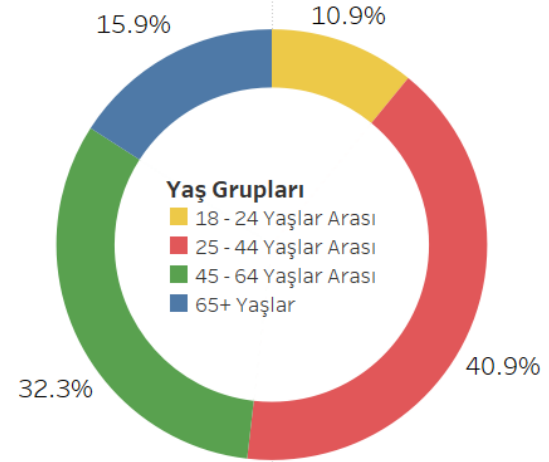
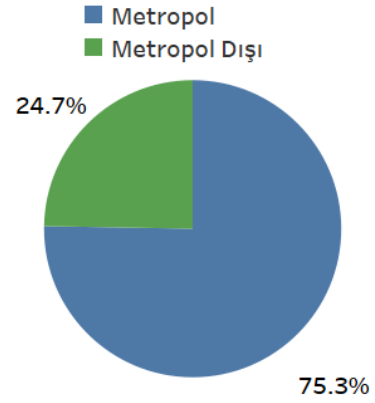
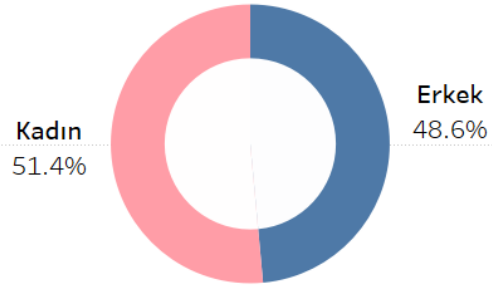
Telefon görüşmesi yöntemiyle 26816 toplam görüşme
ilçe Düzeyinde tahmin imkanı

Örneklem Büyüklüğü: 26,816

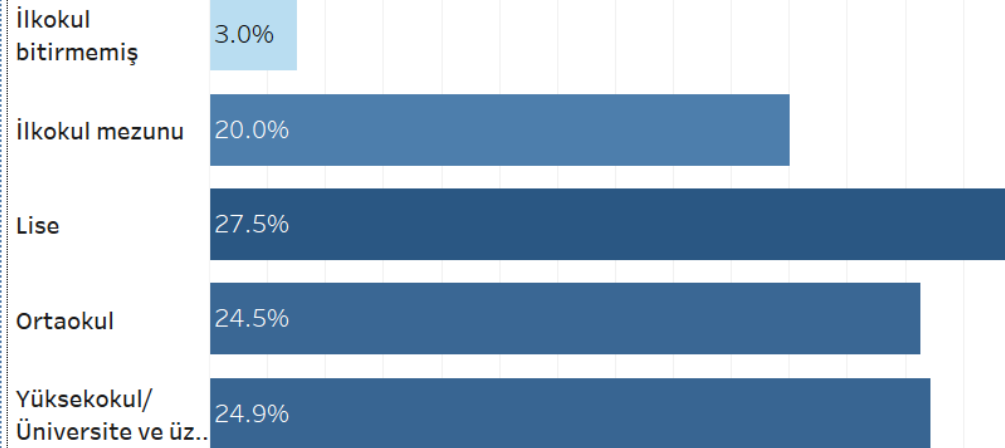

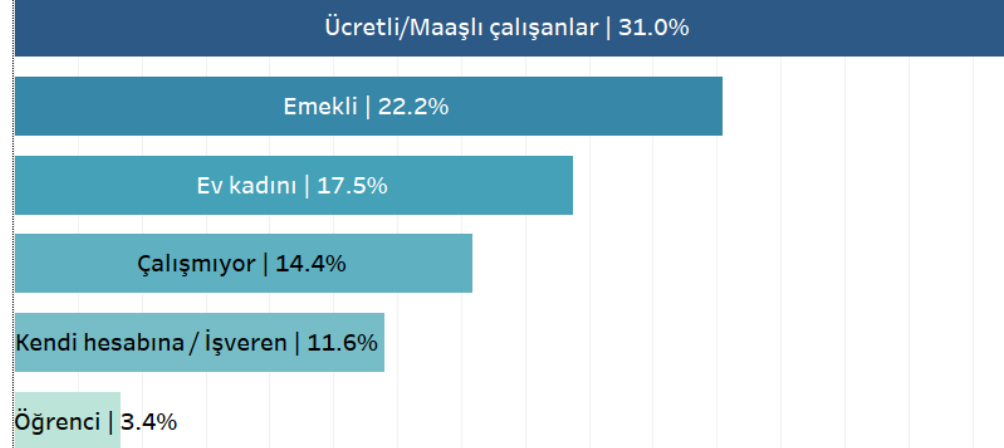
Cinsiyet

Eğitim Durumu

Çalışma Durumu

İzmir'e olan aidiyet hissinizi nasıl değerlendirirsiniz?

■ Hiç ait hissetmiyorum ■ Kısmen ait ■ Tamamen ait

İzmir'de kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?

■ Hiç güvende hissetmiyorum ■ Kısmen güvende ■ Çok güvende

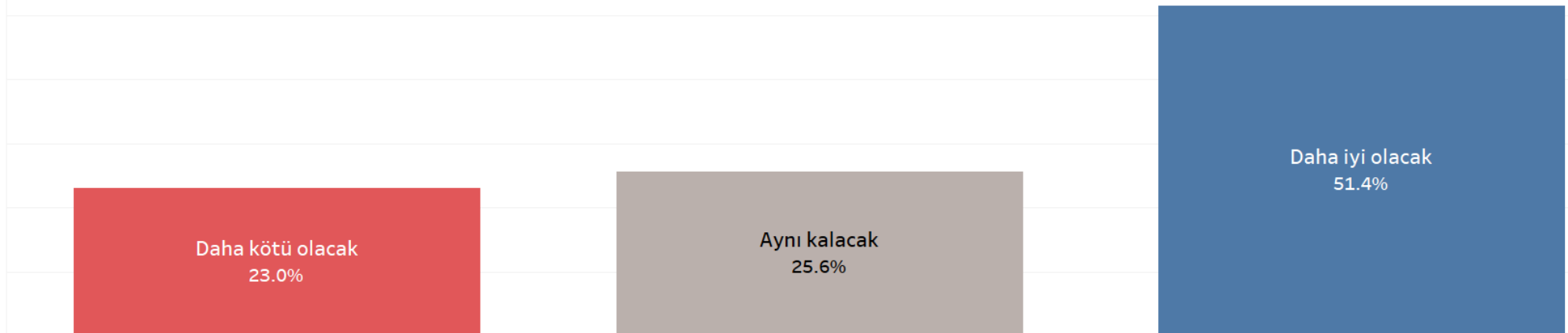

İzmir'de kendinizi ne kadar mutlu hissediyorsunuz?

■ Hiç mutlu değilim ■ Kısmen mutlu ■ Çok mutlu

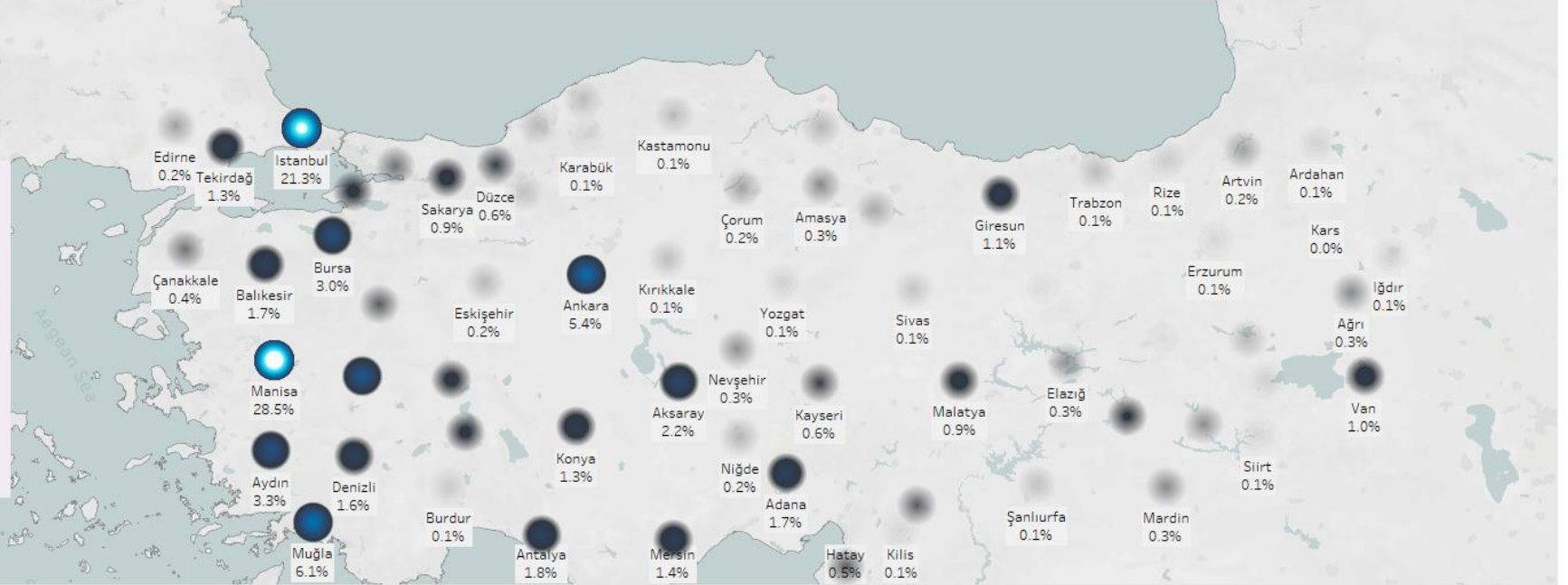
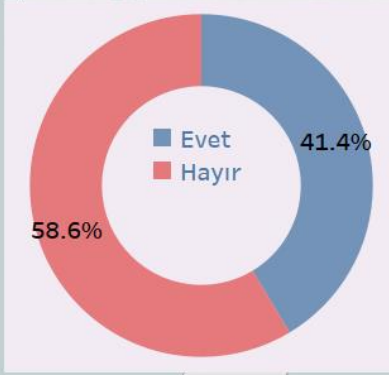
Gelecek yıllarda İzmir'de yaşam kalitesi konusunda beklentiniz ne yöndedir?

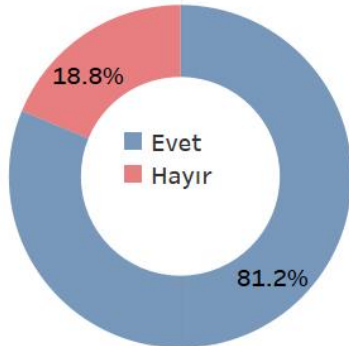

İzmir Dışında Tercih Edilen İller

İzmir dışında yaşamayı tercih edebileceğiniz başka bir il var mı?

Kendinizi İzmir'li olarak tanımlar mısınız?

İzmir'li olarak tanımlama nedeni

İzmir denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

Semtleri İzmir Halkı

Çevre ve Şehircilik Hizmetleri

Ekonomik Durum ve İstihdam Sosyokültürel Faaliyetlilik ve Turizm

Şehirselleme Özellikleri ve Yaşam Standartları

Yeme İçme

Aile ve Yakın Çevre

Tabiatı ve İklim Özellikleri

Ulaşım ve Trafik

Atatürkçü Düşünce

İzmir'in en acil çözüm üretilmesi gereken sorunu nedir?

Belediye Hizmetleri

Tarım ve Hayvancılık Sağlık ve Eğitim
Göçmen ve Mülteci Sorunu

Ulaşım

İstihdam İmar ve Kentleşme

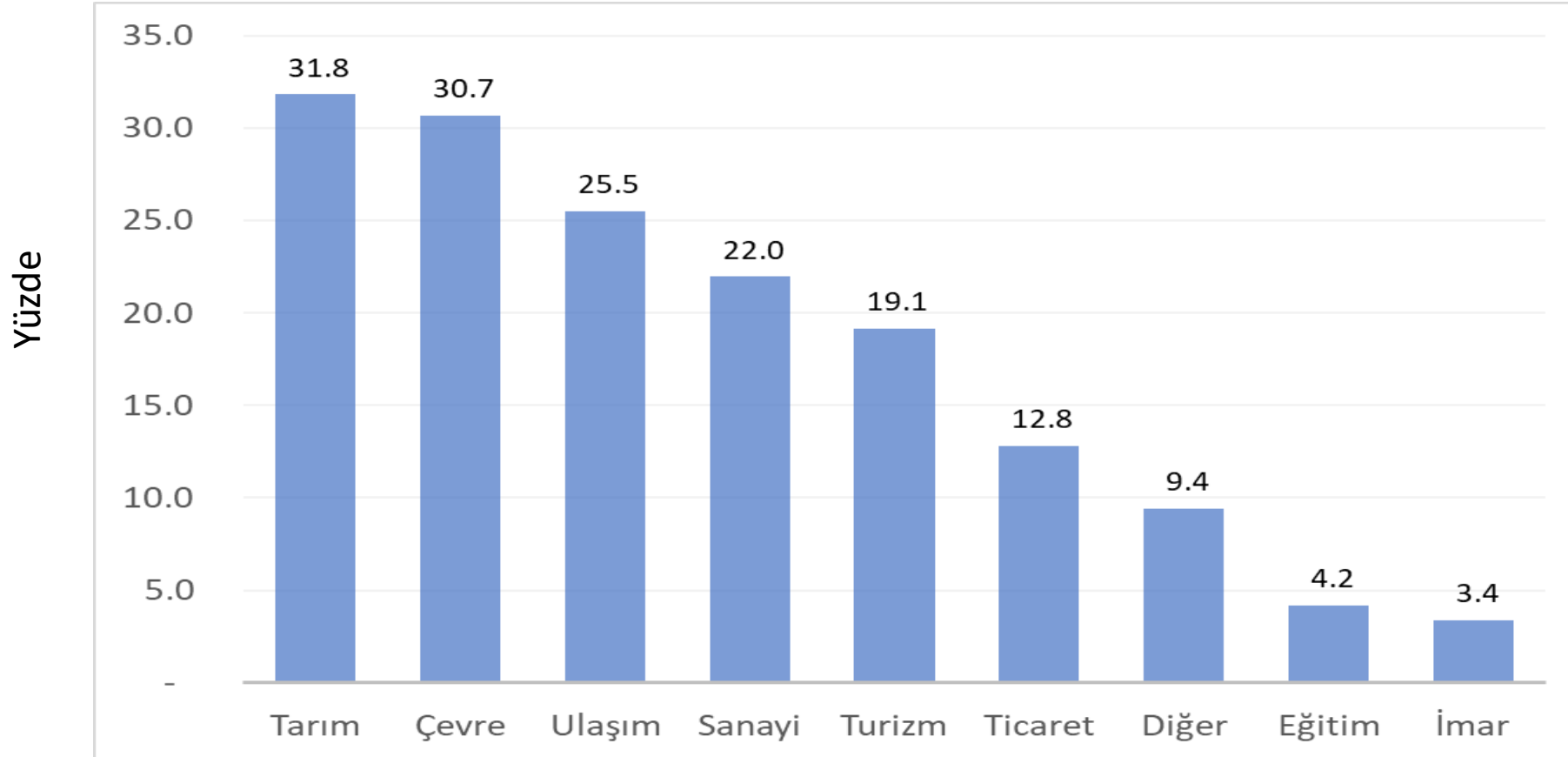
Çevre

Ekonomi ve Hayat Pahalılığı Güvenlik
Yönetim Biçimi Turizm Sanayi
Sosyal Hizmet

Altyapı

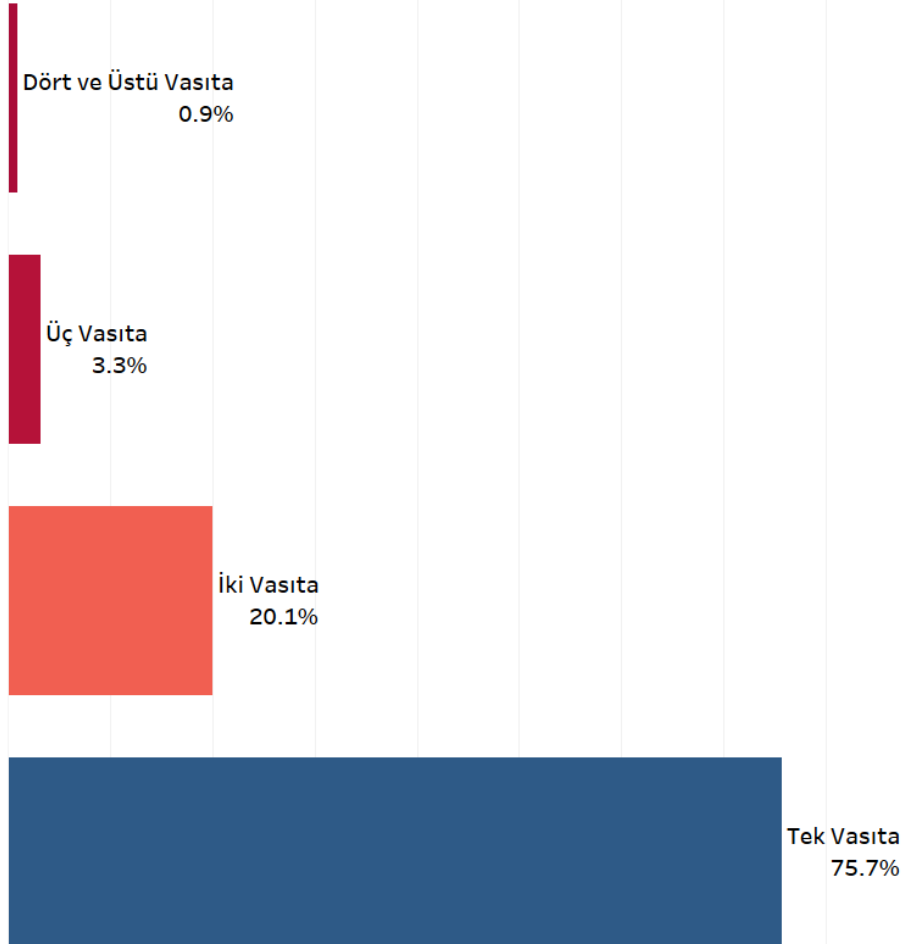

? İZMİRİN GELİŞMESİ VEYA KALKINMASI İÇİN ÖNEM VERİLMESİ
GEREKEN ALAN HANGİSİDİR ?

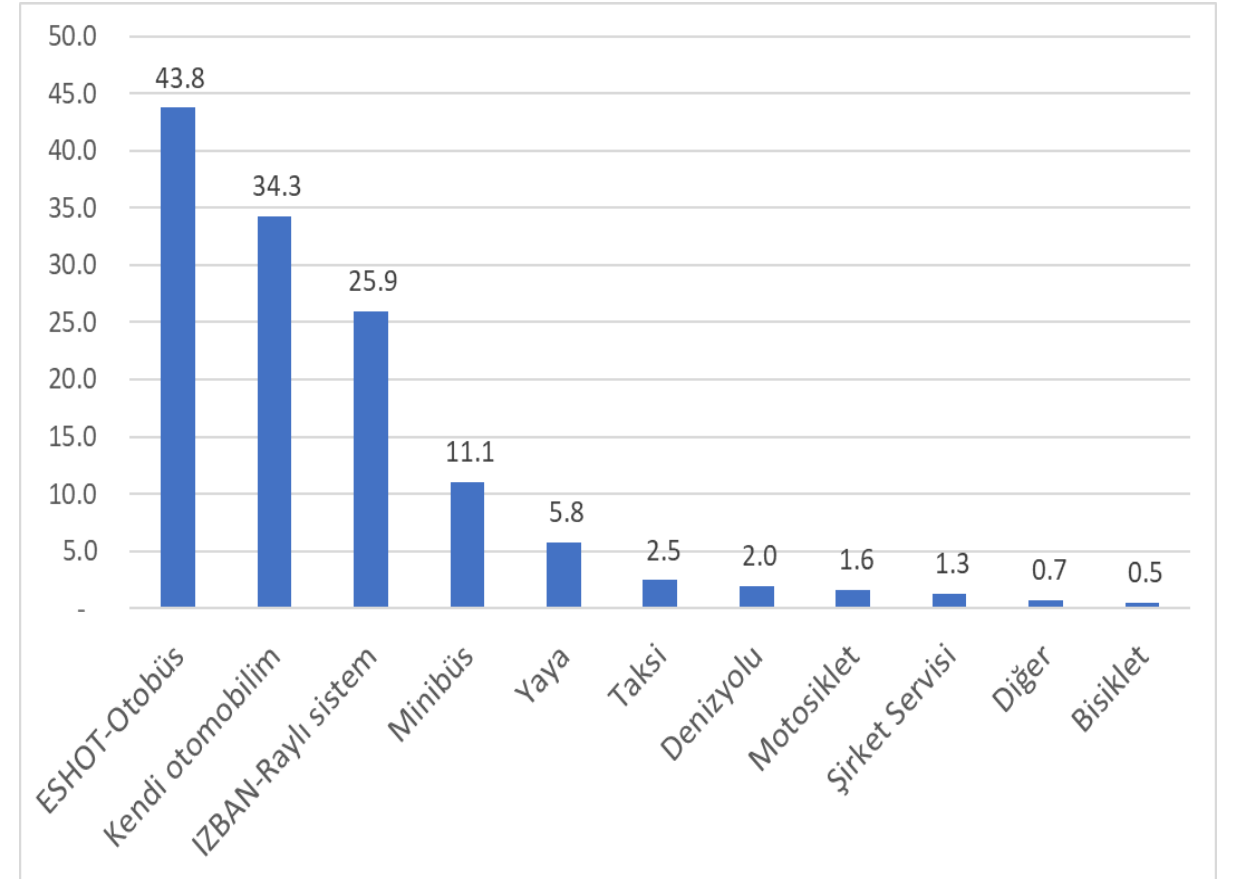

Ulaşım İçin Kullanılan Vasıta Sayısı

Şehir içi ulaşımda yoğunlukla/genellikle hangi aracı/araçları kullanıyorsunuz?

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

Bölgesel ve Sektörel Analizler Işığında İzmir Ekonomisi

Prof. Dr. Mehmet GÜÇLÜ
Ege Üniversitesi, İktisat Bölümü

Bölgesel ve Sektörel Analizler Işığında İzmir Ekonomisi

İzmir Girdi-Çıktı Analizi

- Yapısal Analiz
- Endüstriyel Bağınlaşma Analizi
- Çoğaltan Analizleri
- Etki Analizi
- Karbon Ayakizi Analizi

Yaratıcı Endüstriler

- İzmir'de yaratıcı endüstrilere bir bakış
- Türkiye'de Yaratıcı Endüstriler

4,3

Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı

4

Ana metal sanayii

2,9

Madencilik, petrol ve doğalgaz çıkarımı

2,9

Yeniden değerlendirme

2,8

Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)

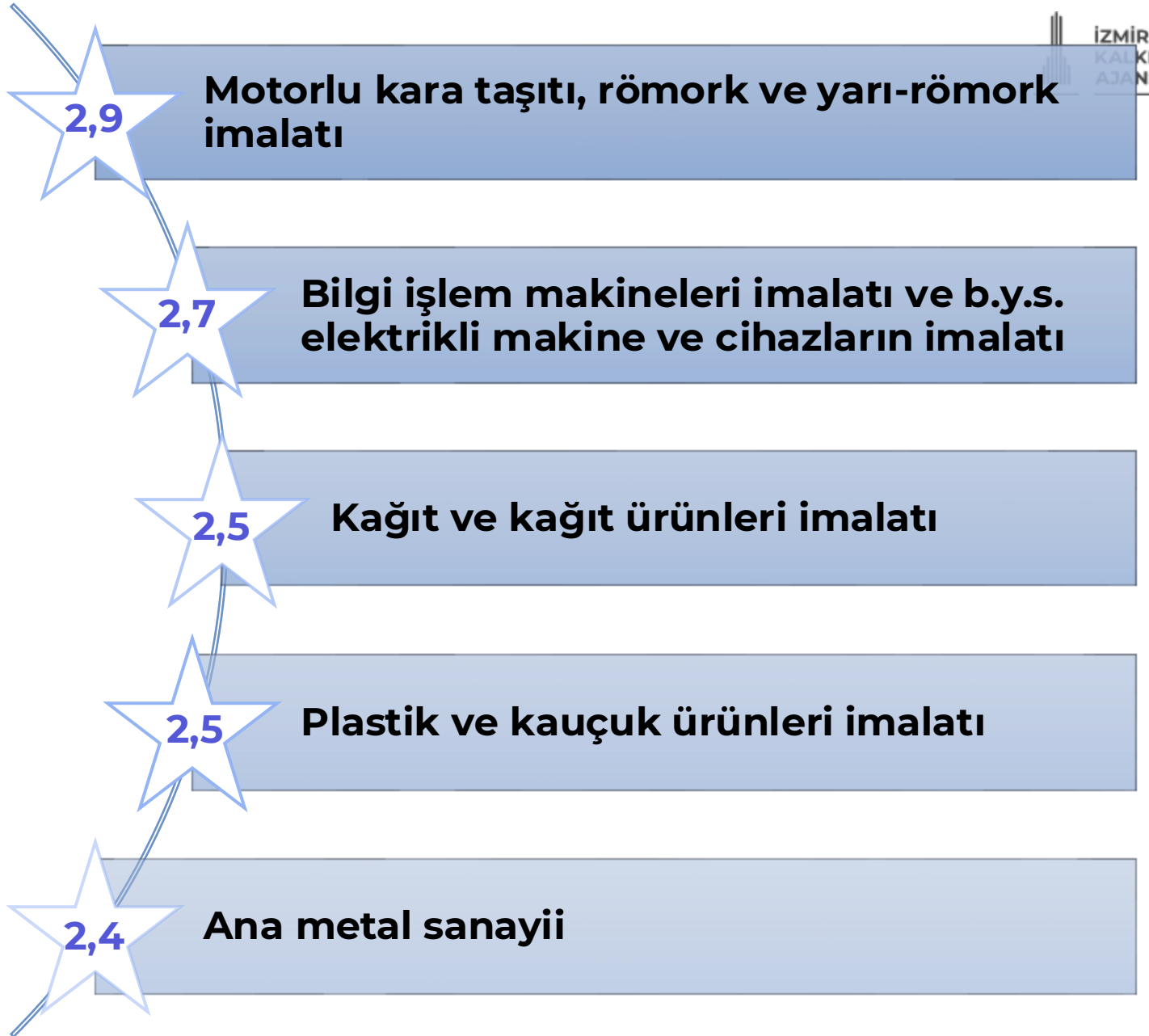
Toplam ileri bağlantı etkisi:

Tüm sektörlerde aynı anda 1 TL'lik nihai talep artışı olması durumunda, A sektöründe üretim artışının ne düzeyde olacağını göstermektedir.

Toplam geri bağlantı etkisi:

A sektöründe yaşanacak 1 TL'lik bir nihai talep artışının, İzmir'de ne kadarlık bir toplam üretim artışına yol açacağını göstermektedir.

Kilit
Sektörler
1. Kategori

Tekstil, giyim eşyası, deri ve ilgili ürünler

Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı

Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı

Ana metal sanayii

Bilgi işlem makineleri imalatı ve b.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı

Yeniden değerlendirme

İnşaat

Kilit
Sektörler
2. Kategori

Gıda, içecekler ve tütün ürünleri

Basım ve yayım; plak, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması

Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı

Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı

Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı

Makine ve teçhizatı hariç; metal eşya sanayii

Motorlu kara taşıtı , römork ve yarı-römork imalatı

Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat

Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı

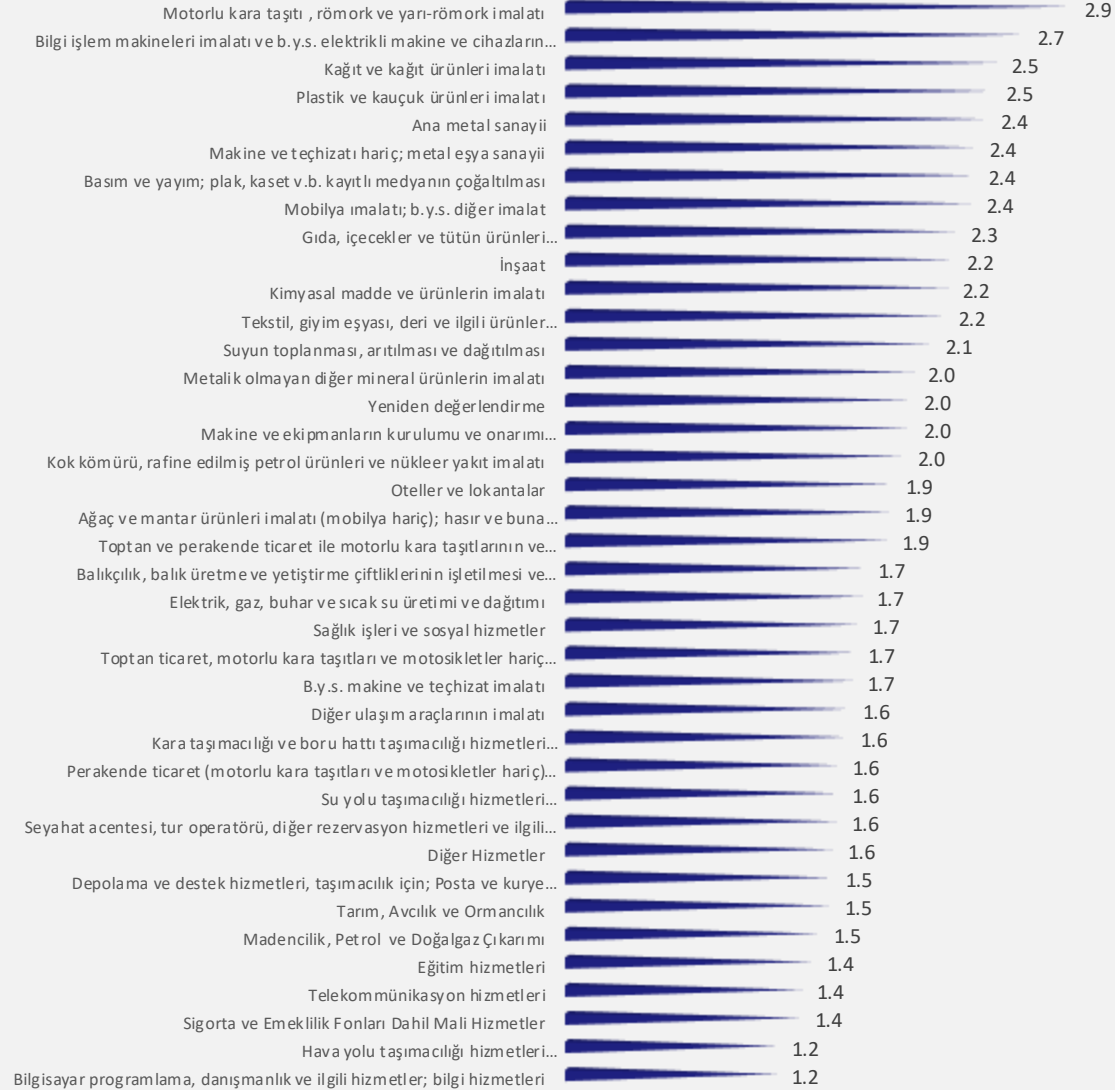
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması

Oteller ve lokantalar

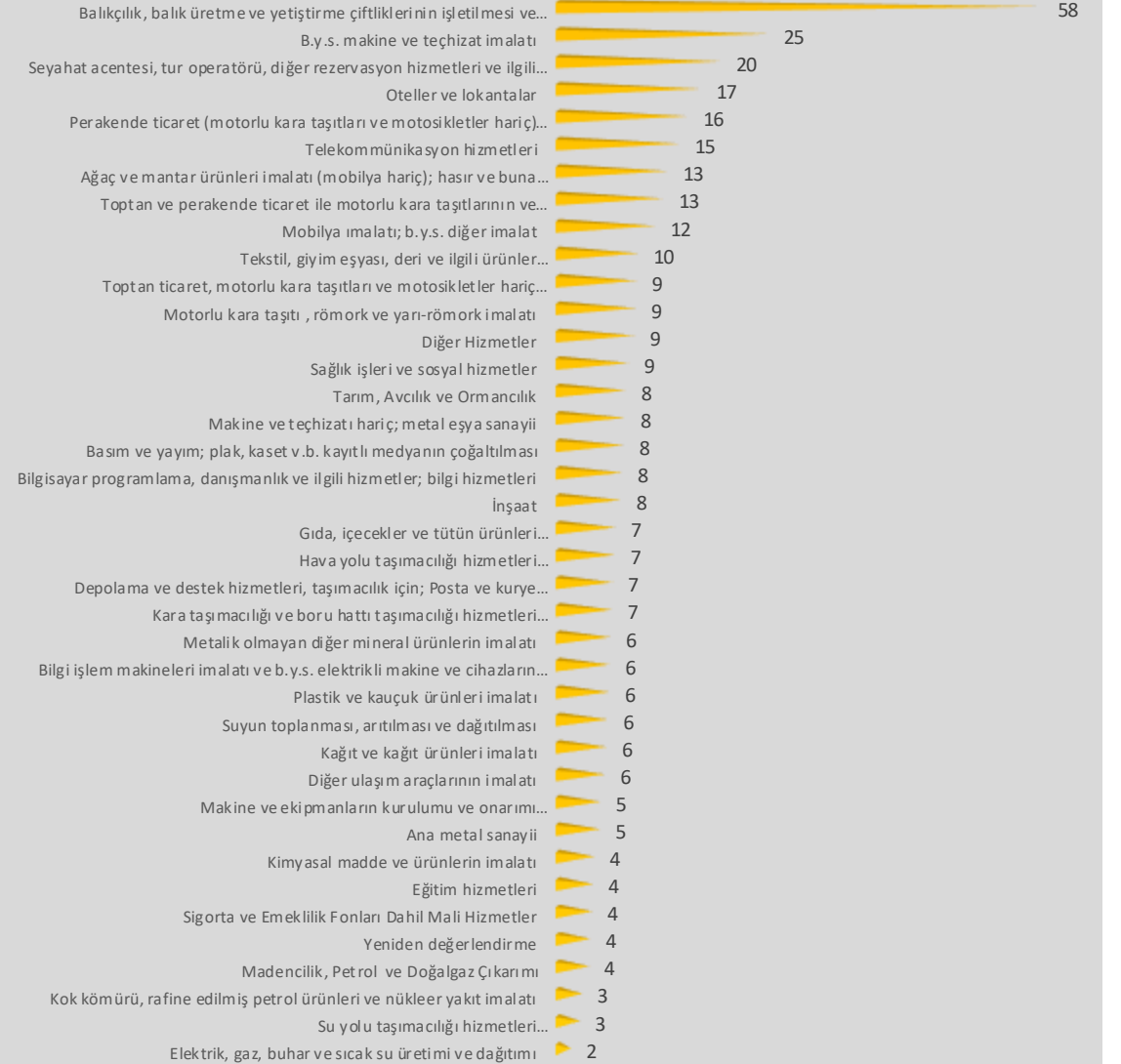
Bölge ekonomisinde bir genişleme olması durumunda göreceli olarak yüksek üretim artışları yaratacak ve aynı zamanda kendilerine yönelik nihai talep artışında diğer sektörlerden daha yüksek üretim artışı gösterecek kilit sektörler.

İzmir Girdi-Çıktı Modeli Sonuçları

Üretim Çoğaltanı

İstihdam Çoğaltanı

İzmir Girdi-Çıktı Modeli Sonuçları

Vergi Çoğaltanı

İthalat Çoğaltanı

İşgücü Geliri Çoğaltanı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAREKETİ

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

İzmir'de Yaratıcı Endüstriler

“Yaratıcı endüstriler, özünde bireysel yaratıcılık, beceri ve yeteneğin olduğu; fikri mülkiyetin oluşturulması ve kullanılması yoluyla gelir ve istihdam yaratma potansiyeli olan endüstriler olarak tanımlanmaktadırlar”.

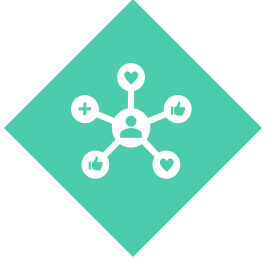
Yaratıcı Endüstrilerin Temel Özellikleri

Yüksek Katma Değer

Nitelikli İşgücü ve Yatırım Çekme

Teknolojiye Yüksek Uyum

Beşeri Sermaye Artışı

Yayımla Etkisi

**Kalkınmada Stratejik Öneme Sahip
Endüstriler**

Küresel Düzeyde Yaratıcı Endüstriler

Kültürel ve yaratıcı endüstriler

- Küresel GSYİH'nin % **3,1'ini (2 trilyon 250 milyar \$)** oluşturmakta
- Küresel istihdamın % **6,2'sini** bünyesinde barındırmakta
- 2030 yılı itibarıyla, **küresel GSYİH'nin % 10'unu** oluşturacağı tahmin edilmektedir.

Küresel (2023)

İşsizlik Oranı : % 5
Genç (15-24) İşsizlik Oranı : % 12,5
NEET Oranı : % 20

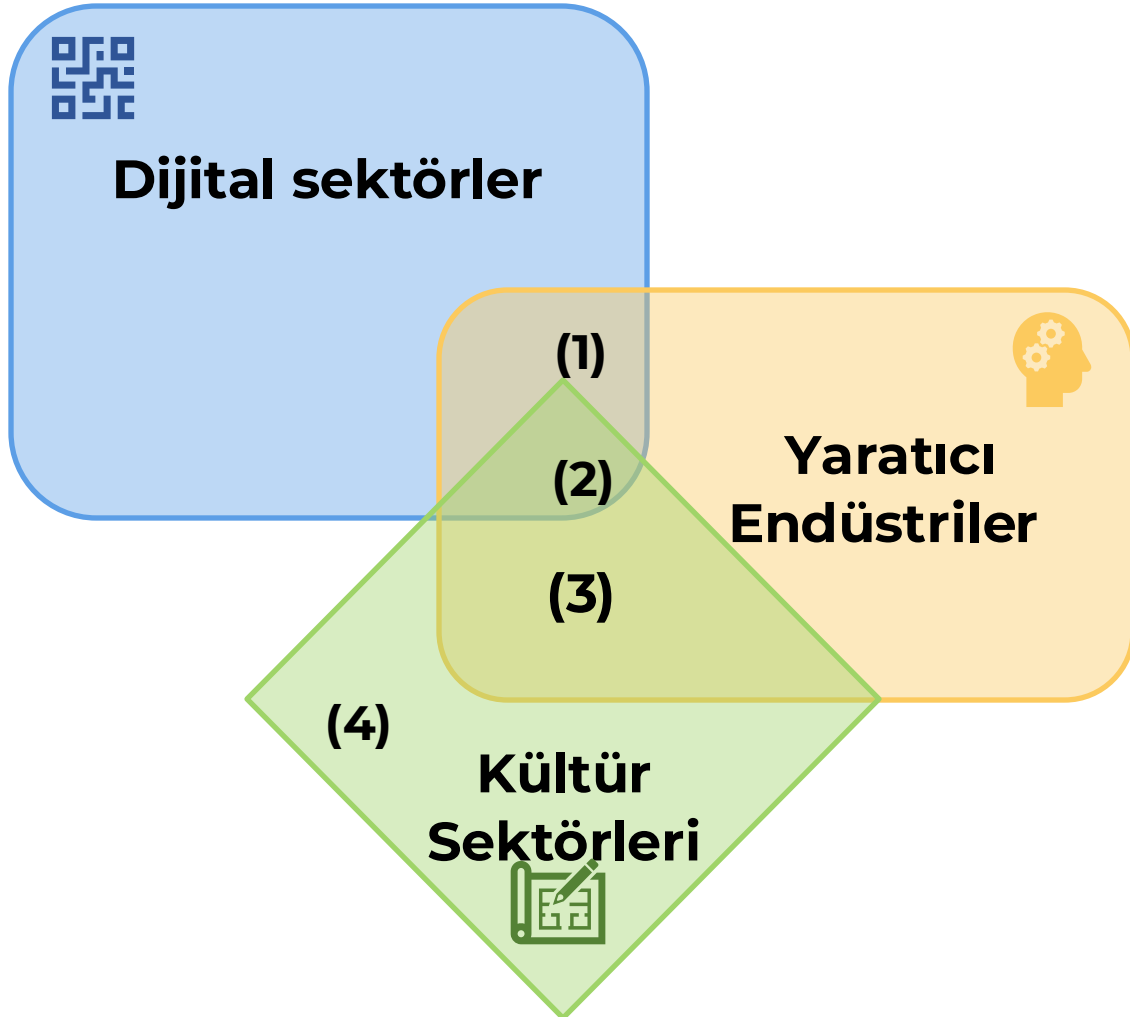
Türkiye (2023)

İşsizlik Oranı : % 9,4
Genç (15-24) İşsizlik Oranı : % 17,4
NEET Oranı : % 22,5

ILO, günümüzde ve gelecekte gençler için istihdam yaratma potansiyeline sahip beş temel alanı

- 1. Yaratıcı ekonomi,**
- 2. Dijital ekonomi,**
- 3. Yeşil ekonomi,**
- 4. Mavi ekonomi ve**
- 5. Bakım ekonomisi** olarak öngermektedir.

Yaratıcı Endüstri, Dijital Sektör ve Kültür Sektörü İlişkisi

- (1) Yayımcılık, bilgisayar oyunları ve diğer yazılım programlarının yayınlanması, bilgisayar programlama ve danışmanlık faaliyetleri
- (2) Film, TV, Müzik, Radyo
- (3) Sanat ve müzecilik faaliyetleri
- (4) Kültürel Miras, kayıtlı medyanın çoğaltılması, müzik aletleri imalatı, müzik ve video kayıtlarının perakende ticareti, tarihi alanlar ve yapılar ile benzeri turistik yerlerin işletilmesi

Kaynak: DCMS (2019: 6)

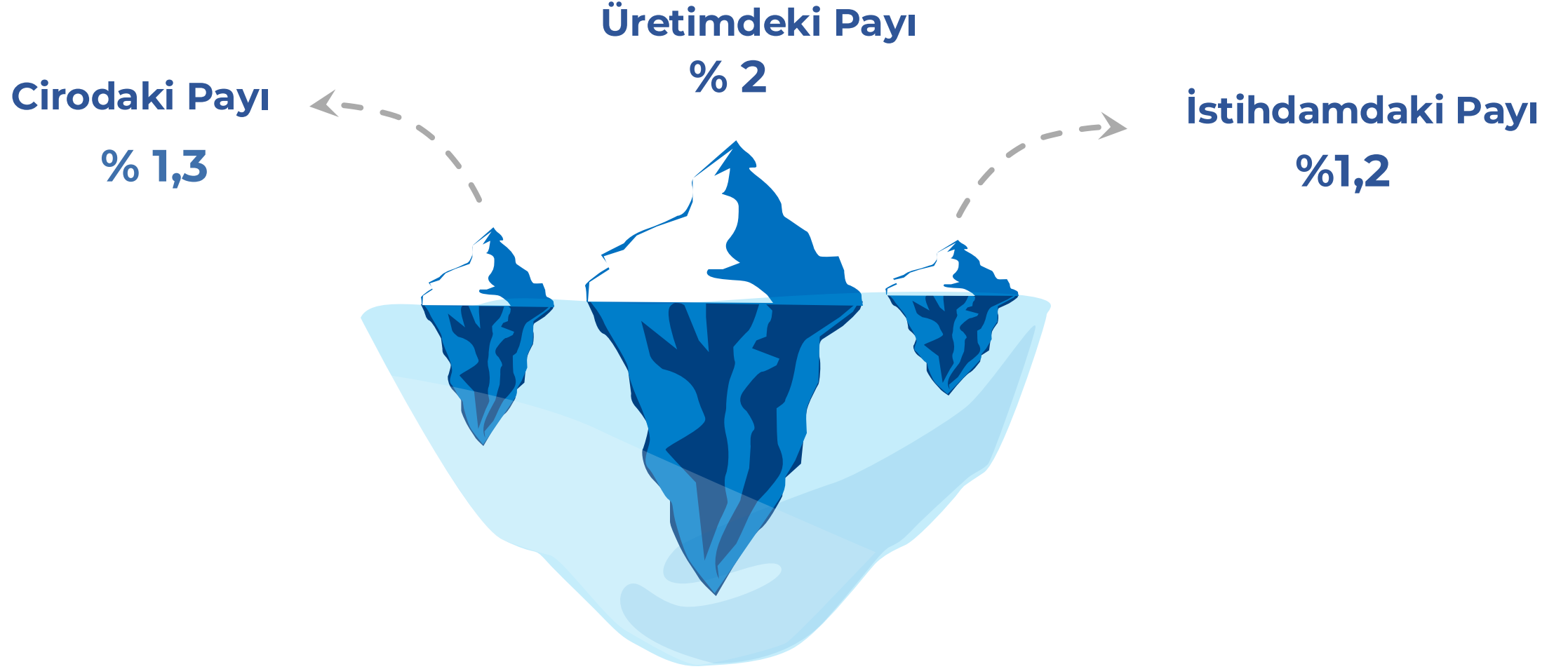
NACE Rev.2 Kodu	Yaratıcı Endüstriler
	Reklam ve Pazarlama
7021	Halkla ilişkiler ve iletişim faaliyetleri
7311	Reklam ajanslarının faaliyetleri
7312	Çeşitli medya reklamları için alan ve zamanın bir ücret veya sözleşmeye dayalı olarak satışı
	Mimarlık
7111	Mimarlık faaliyetleri
	EI Sanatları
3212	Mücevher ve benzeri eşyaların imalatı
	Tasarım: Ürün, Grafik ve Moda Tasarım
7410	Uzmanlaşmış tasarım faaliyetleri
	Film, TV, Video, Radyo ve Fotoğraf
5911	Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım faaliyetleri
5912	Sinema filmi, video ve televizyon programları çekim sonrası faaliyetleri
5913	Sinema filmi, video ve televizyon programları dağıtım faaliyetleri
5914	Sinema filmi gösterim faaliyetleri
6010	Radyo yayıncılığı
6020	Televizyon programcılığı ve yayıncılığı faaliyetleri
7420	Fotoğrafçılık faaliyetleri
	Bilgi Teknolojileri, Yazılım ve Bilgisayar Hizmetleri
5821	Bilgisayar oyunlarının yayımlanması
5829	Diğer yazılım programlarının yayımlanması
6201	Bilgisayar programlama faaliyetleri
6202	Bilgisayar danışmanlık faaliyetleri
	Yayıncılık
5811	Kitap yayımı
5812	Rehberlerin ve posta adres listelerinin yayımlanması
5813	Gazetelerin yayımlanması
5814	Dergi ve süreli yayınların yayımlanması
5819	Diğer yayıncılık faaliyetleri
7430	Tercüme ve sözlü tercüme faaliyetleri
	Müzeler, Galeriler ve Kütüphaneler
9101	Kütüphane ve arşivlerin faaliyetleri
9102	Müzelerin faaliyetleri
	Müzik, Performans ve Göresel Sanatlar
5920	Ses kaydı ve müzik yayıncılığı faaliyetleri
8552	Kültürel eğitim
9001	Gösteri sanatları
9002	Gösteri sanatlarını destekleyici faaliyetler
9003	Sanatsal yaratıcılık faaliyetleri
9004	Sanat tesislerinin işletilmesi

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Türkiye Ekonomisi İçinde Yaratıcı Ekonominin Payı (%), 2023

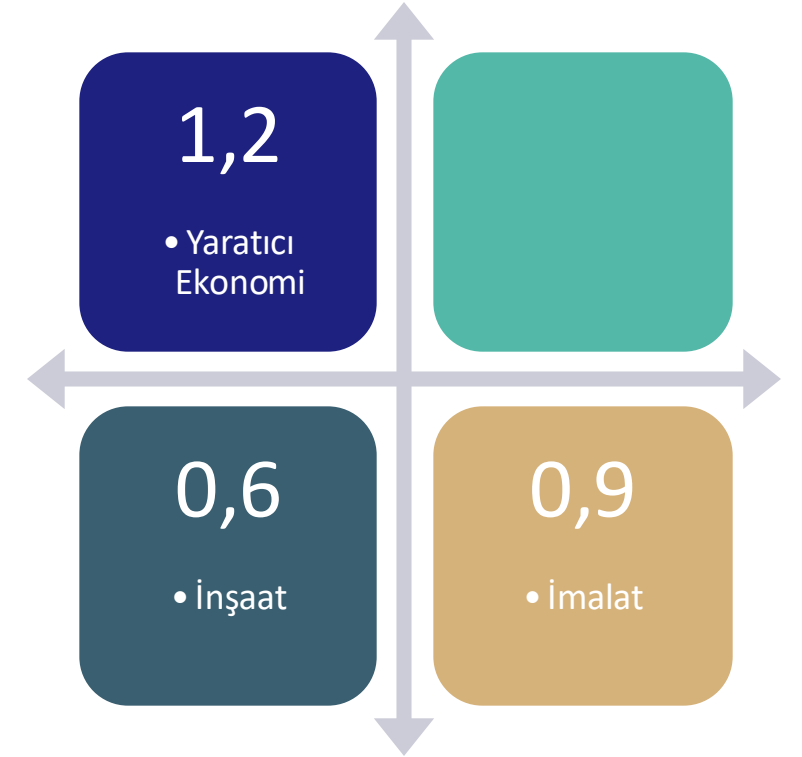
Not: Türkiye için toplam ciro ve üretim değeri hesaplanırken sadece TÜİK'in yıllık sanayi ve hizmet istatistiklerinde yer alan endüstriler dikkate alınmış, veri setinde yer almayan endüstriler toplama dahil edilmemiştir

Yaratıcı Endüstrilerin Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri, 2023

Şekil : Katma Değer Payı (%) / Üretim Payı (%)

$$\frac{\text{Türkiye'nin toplam katma değeri içinde "A" endüstrinin payı(\%)}}{\text{Türkiye'nin toplam üretimi içinde "A" endüstrinin payı (\%)}}$$

Bu oranın "1" olması durumunda ilgili endüstrinin, ülkenin toplam katma değeri içerisindeki payı ile ülkenin toplam üretimi içerisindeki payının birbirine eşit olduğu söylenebilir.

Kaynak: Yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İZMİR'de Yaratıcı Endüstriler

İzmir'in Toplam
cirosu içindeki
Payı

544 milyon \$

% 0,6

İstihdam

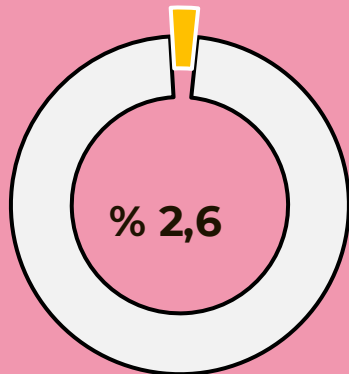
İzmir'in Toplam
İstihdamı
İçindeki Payı

13 bin kişi

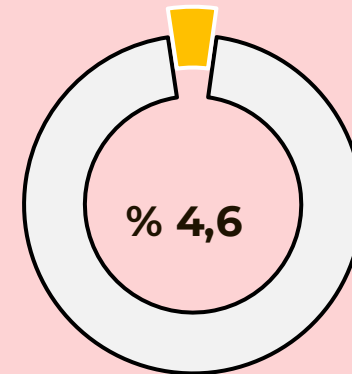
% 1

Türkiye'nin Toplam Yaratıcı Ekonomi
Cirosu İçinde İzmir'in Payı

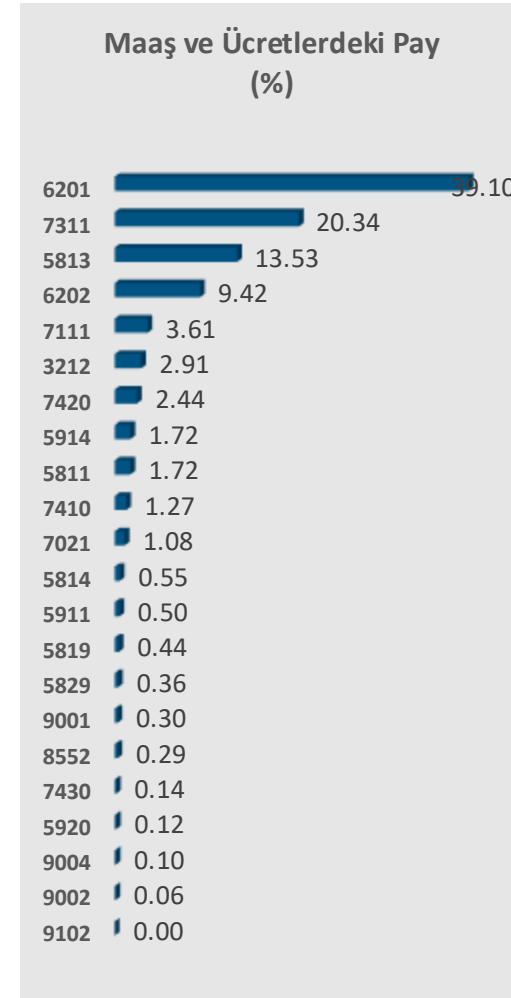
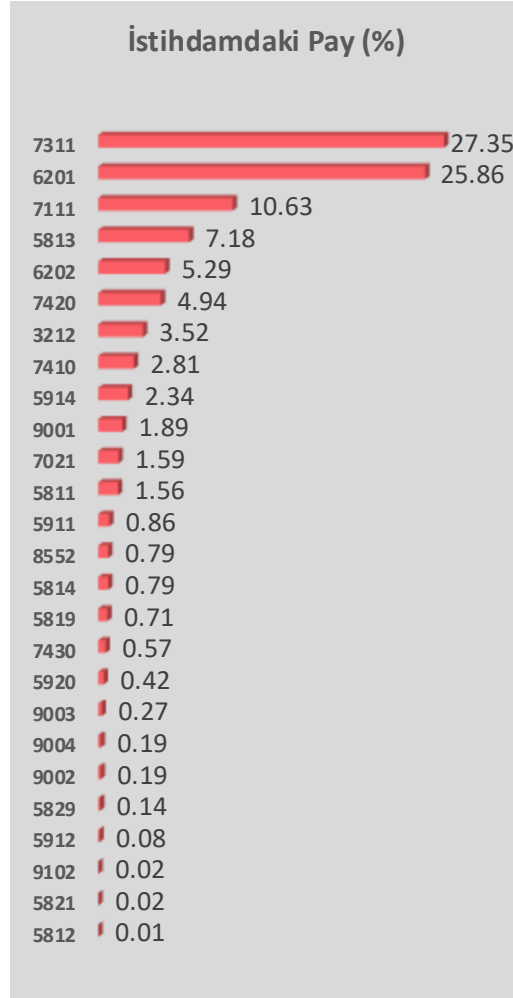
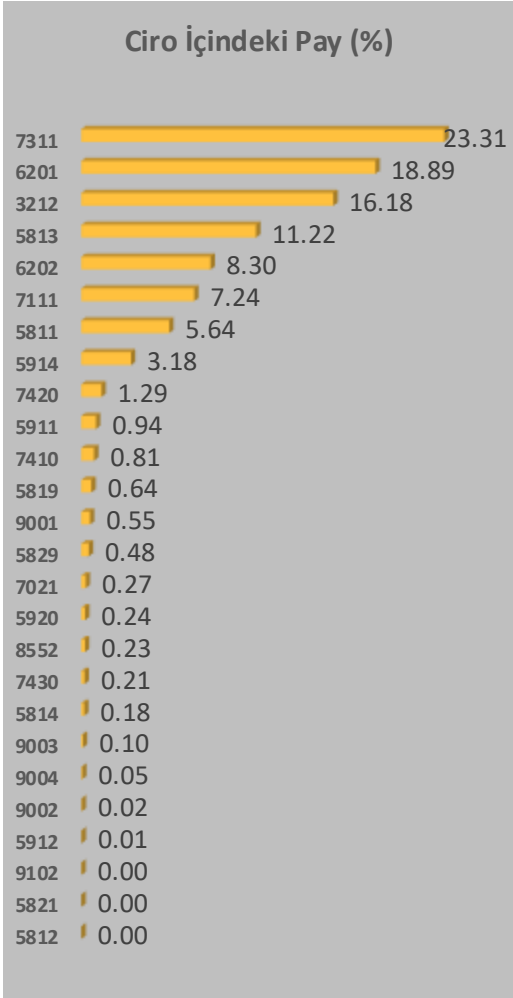
Türkiye'nin Toplam Yaratıcı Ekonomi
İstihdamı İçinde İzmir'in Payı

Not: İzmir için toplam ciro değeri hesaplanırken sadece TÜİK'in yıllık sanayi ve hizmet istatistiklerinde yer alan endüstriler dikkate alınmış, veri setinde yer almayan endüstriler toplama dahil edilmemiştir

İzmir'de Yaratıcı Endüstriler

Grafik 2.12: İzmir'in Yaratıcı Ekonomisi İçerisinde Yaratıcı Endüstrilerin Payı (%)

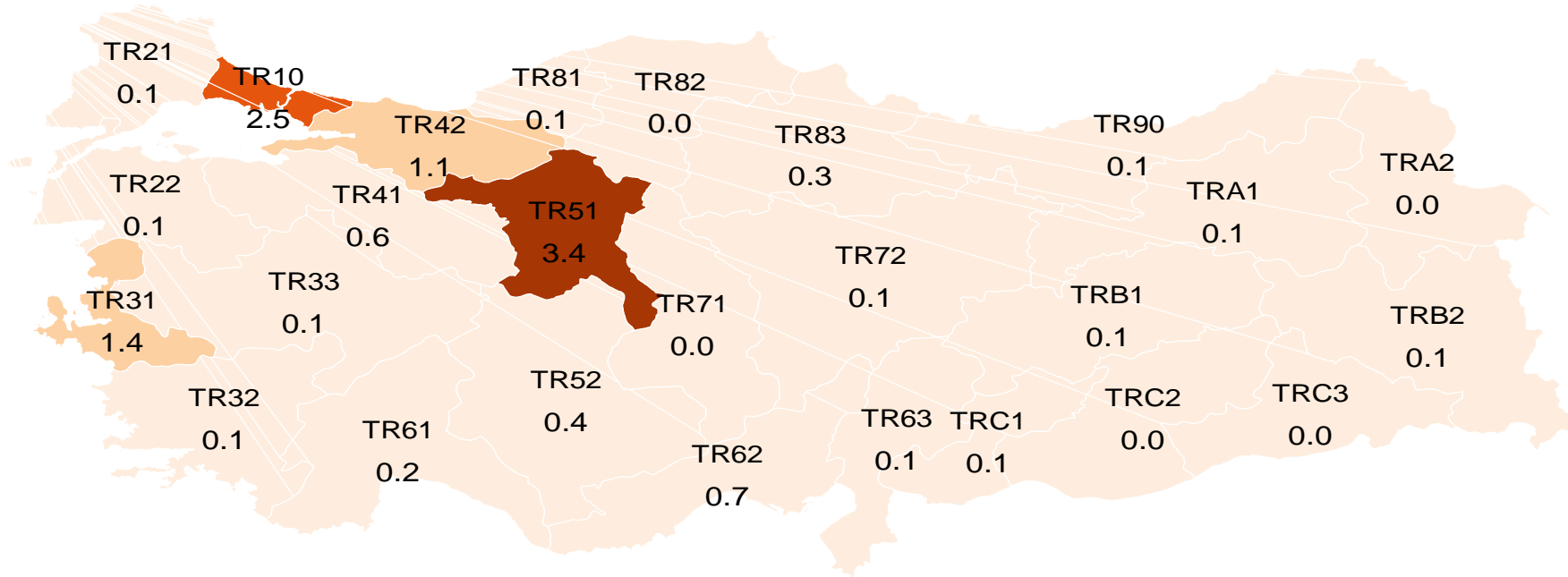

- *Bilgisayar programlama faaliyetleri (6201)*
- *Reklam ajansları faaliyetleri (7311)*
- *Mimarlık faaliyetleri (7111)*
- 7311, 6201, 7111, 5813 ve 6202 kodlu endüstriler **İzmir'in yaratıcı ekonomisi istihdamının %76'sını oluşturmaktadır.**

Şekil 2.3: İzmir'de Uzmanlaşma Gösteren Yaratıcı Endüstrilerin Görelî Durumu

Bilgisayar programlama faaliyetleri (6201)

Kaynak: TÜİK'in "Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri 2009-2015" Mikro veri seti ve İşgücü İstatistikleri kullanılarak yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Niceliksel Analizler ve Bölge Planlama

Prof. Dr. K. Mert ÇUBUKÇU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Şehir ve Bölge
Planlama Bölümü

İmar Mevzuatı

- Kalkınma Planı
- **Bölge Planı**
- Çevre Düzeni Planı/Mekânsal Strateji Planı
- Nazım İmar Planı
- Uygulama İmar Planı

12. Kalkınma Planı

- Ekonomik ve sosyal kalkınma,
- Verimli ve nitelikli büyüme
- Sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi,
- Afetler ve diğer risklere karşı dirençlilik,
- Yeşil ve dijital dönüşüm

- *Tamamı mekânsal karşılığı olan hususlar.*

Mevcut Gelişmeler

- Dijitalleşme
- Demografik Değişim
- İklim Değişikliği ve Kaynak Kıtlığı

İzmir Bölge Planı

Kolektif ve Simbiyotik Büyüme:

- Çok merkezli ve bütünleşik – Merkezlerin yer ve büyüklüğü ne olmalı?
- Karma kullanımlı – Hangi kullanımlar hangileri ile bir araya gelmeli, hangileri ile gelmemeli?
- Bölgesel yerleşim sistemini geliştirmek – Mevcut hiyerarşik yerleşmeler yapısında nasıl değişiklikler olmalı?

Mevcut Yerleşim Kademelenmesi

İlçeler	Kentsel Hizmet Derecesi (.../7)	Kentsel Hizmet Merkezi Skoru	Yükseköğretim (.../6)	Ortaöğretim (.../7)	Sağlık (.../7)	İşyeri Arası Ticaret (.../7)	Kargo (.../5)	Ulaşım (.../7)	İletişim (.../6)
İZMİR Merkez	6B	0,4383	5	5	6	5	4	5	5
Aliağa	3A	0,1011	1	2	2	4	2	1	2
Bayındır	2B	0,0324	1	2	1	1	1	1	1
Bergama	2A	0,0633	2	2	2	2	1	1	2
Beydağ	1B	0,0065		1	1	1		1	1
Çeşme	2A	0,0483	1	3	2	2	1	1	2
Dikili	2B	0,0301		1	2	1	1	1	2
Foça	2B	0,0284	1	1	2	1	1		1
Karaburun	1B	0,0128		1	1	1	1		1
Kemalpaşa	3B	0,0757		2	2	4	2		2
Kınık	1A	0,0137		1	1	1	1	1	1
Kiraz	1A	0,0203		1	1	1	1	1	1
Menderes	2A	0,0477		2	1	2	2	1	2
Ödemiş	2A	0,0548	1	2	2	2	2	1	2
Seferihisar	2B	0,0375	1	1	2	1	1	1	2
Selçuk	2A	0,0421	1	2	2	1	1	1	1
Tire	2A	0,0586	1	3	2	2	1	1	2
Yorbalı	3A	0,1158	1	3	3	4	2	2	2
Urla	2A	0,0614	2	2	2	2	2	1	2

İzmir Bölge Planı

Dinamizm Yaratan Hareketlilik:

- Üst düzey bağlantılılık ve lojistik altyapılar ile bölgesel akışları güçlendirmek – Yeni bağlantılar ve yeni düğümlerin (hub) yer seçimi?
- Üretken canlılık yaratmak – Üretken bireyler için nasıl bir kentsel/sosyal yaşam?

İzmir Bölge Planı

Yaşam Kalitesi için Dönüşüm:

- Krizlere, afetlere ve iklim değişikliğinin etkilerine dayanıklı yerleşim alanları – Dönüşümde ekonomik sıkıntılar? Emsal artışı gibi yaşam kalitesini düşüren kolaycı yaklaşımlardan nasıl kaçınacağız?
- Sağlıklı, kapsayıcı, onarıcı ve yenilikçi İzmir için ‘Kapsamlı Dönüşümü’ – Dönüşüm araçları üzerine daha fazla çalışma, sosyolojik yapıyı dikkate alan analitik yöntemler nasıl geliştirilebilir?

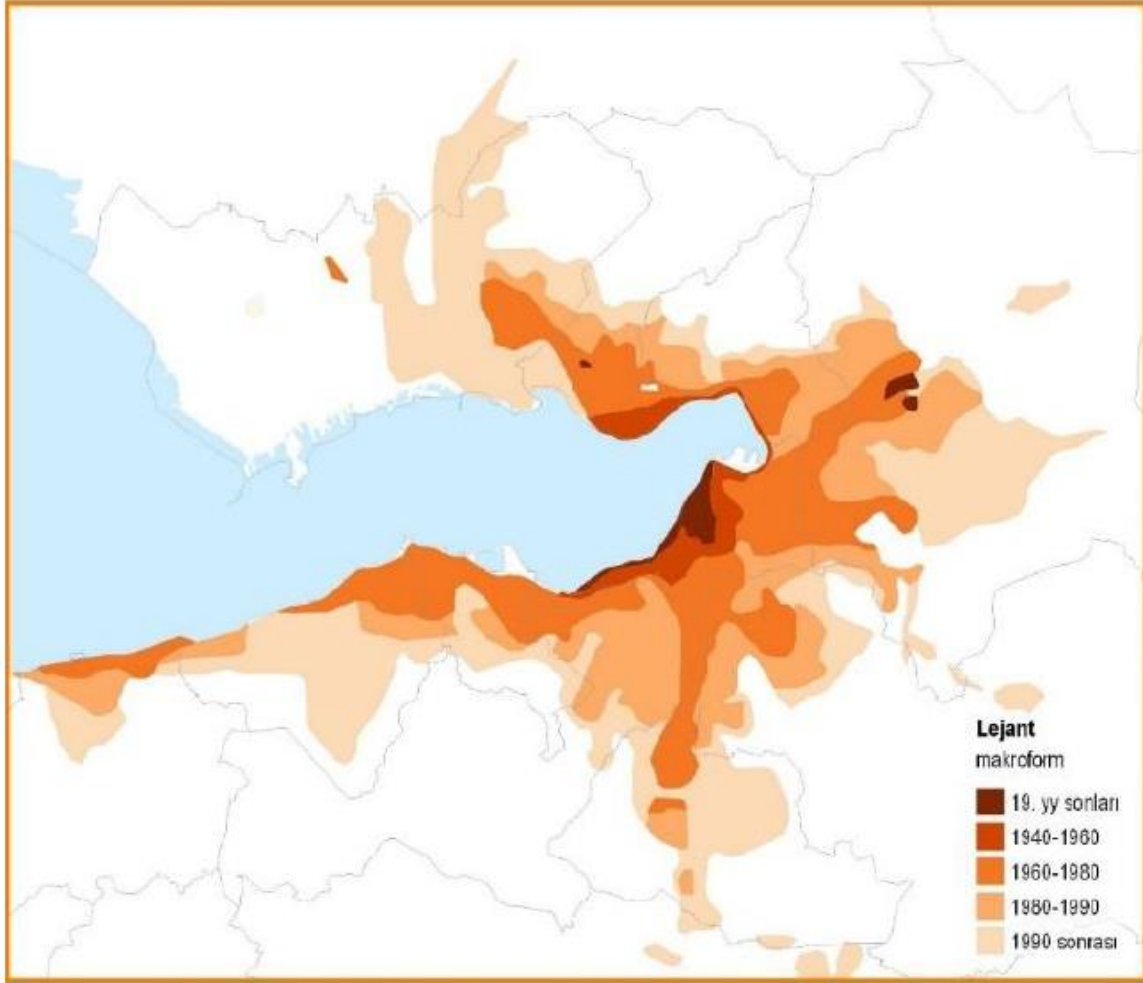

Araç ve Yaklaşım Geliştirme

- Çok sayıda planlama yetkisi bulunan kurumların bulunduğu ülkelerde üst ölçekli planlar/stratejiler/hedefler son derece önemli
- Alt ölçekli planlara geçiş, planın fiziksel mekana ve insan davranışlarına yansımaları nasıl sağlanacak?
- Kurumların birlikte çalışma pratiği geliştirme sorunu nasıl aşılacak?

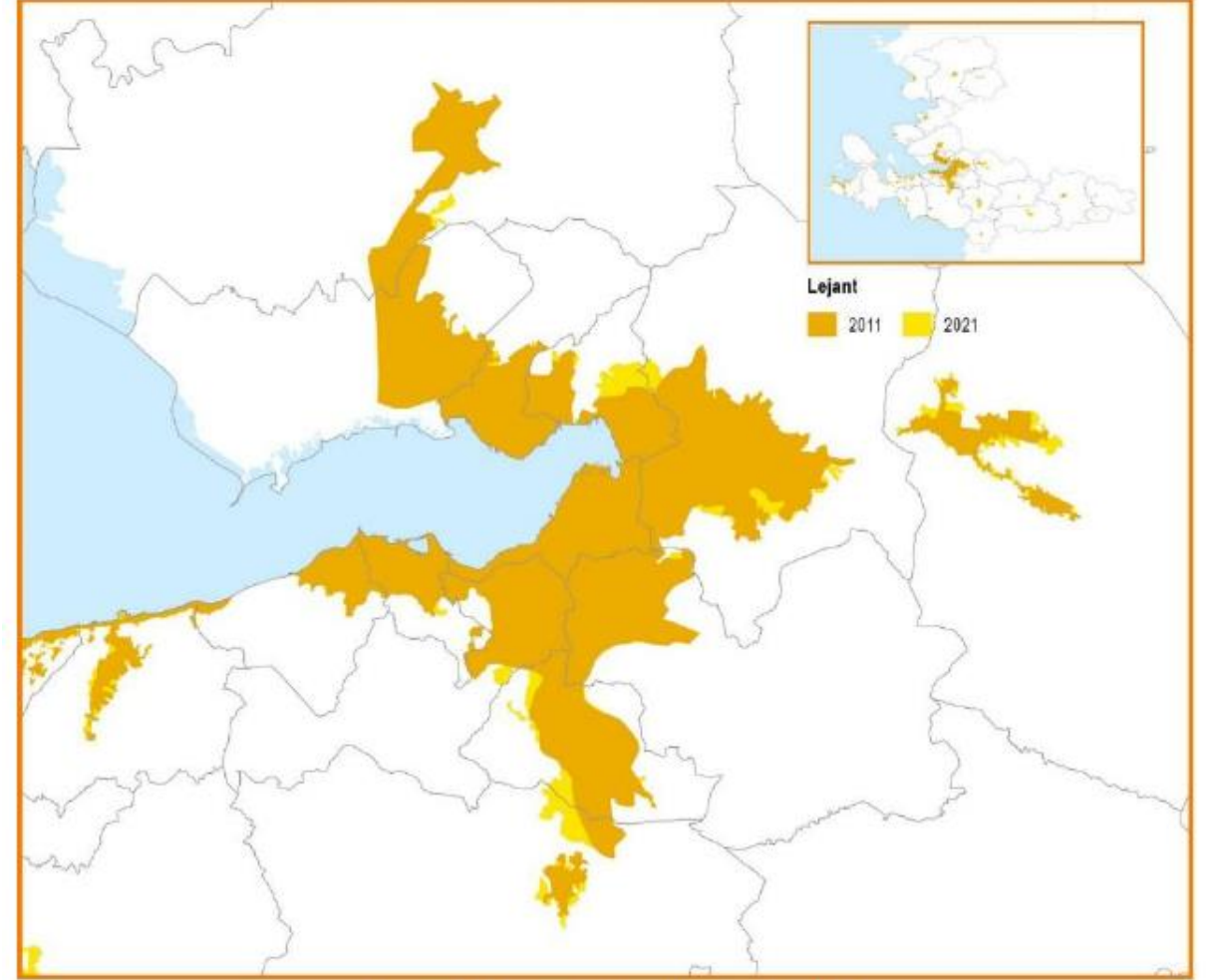

Araç ve Yaklaşım Geliştirme

Harita 9: Metropolitan Alan Kentsel Gelişim Süreci

Kaynak: Gümüş (2013) ve Sevgi (1988)'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

Harita 11: Kentsel Büyüme, 2011-2021

Kaynak: CLC (2012; 2018) ve İZKA (2022) verileri kullanılarak üretilmiştir.

Araç ve Yaklaşım Geliştirme

Veri ve Ölçüm Sorunları:

- Veri Kalitesi ve Erişilebilirlik: Eksik, güncelliğini yitirmiş veya tutarsız veriler.
- Mekânsal ve Zamansal Çözünürlük: Coğrafi detay ve zamansal çözünürlük problemi.
- Gösterge Seçimi: Analizlerin subjektif yöne kayma riski.

Araç ve Yaklaşım Geliştirme

Modelleme ve Tahmin Sorunları:

- Model Varsayımlarının Gerçekçiliği
- Mekânsal Etkileşimler ve Karmaşıklık
- Uzun Vadeli Tahminlerin Belirsizliği

Anlama/Planlama Pratiđinde atışma Alanları

- Gelişme/Koruma
- Yapılařma/Dođa
- Sanayi/Tarım
- Dijital (Sayısal)/Fiziksel
- Birey/Kamu

Erişilmesi Mümkün Hedefler

Adil Kalkınma ile bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi

Adil mekânsal kalite ve sağlıklı çevre

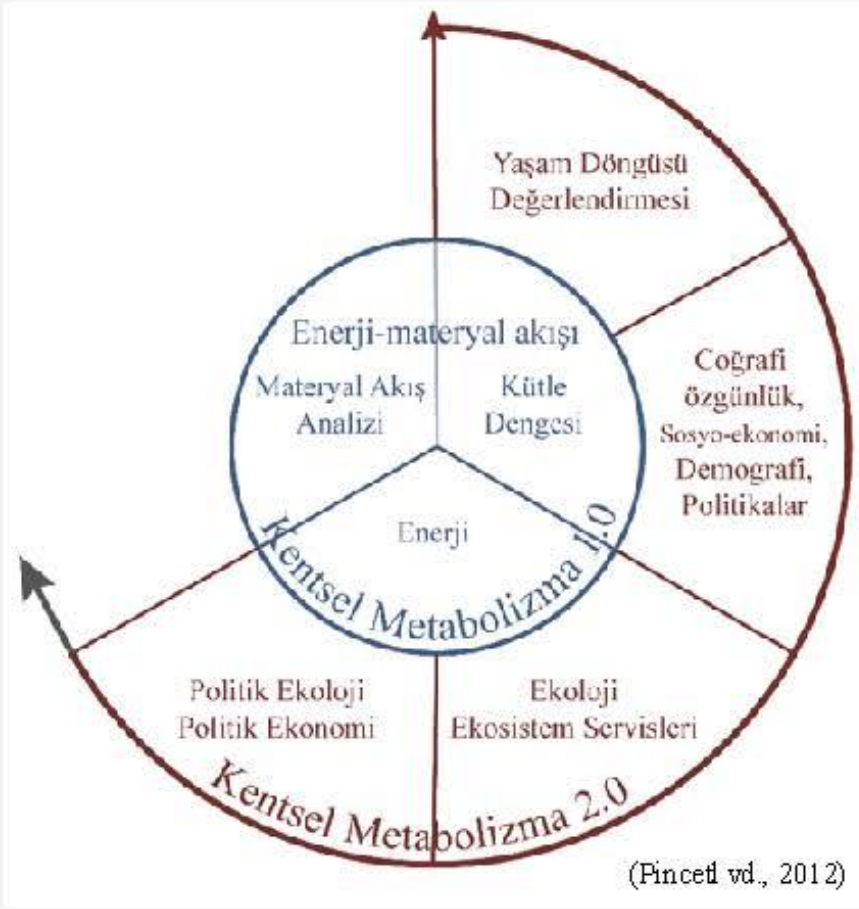
- Fiziksel/sosyal altyapı ve erişebilirlik
- İş ve kaliteli yaşam olanaklarının birlikte sunumu
- Dijital altyapı ve erişebilirlik
- Hava, su, toprak kirliliği

SÜRDÜRÜLEBİLİR MEKANSAL GELİŞME:
ÖLÇEKLER VE KURUMLAR ARASI
EŞGÜDÜM

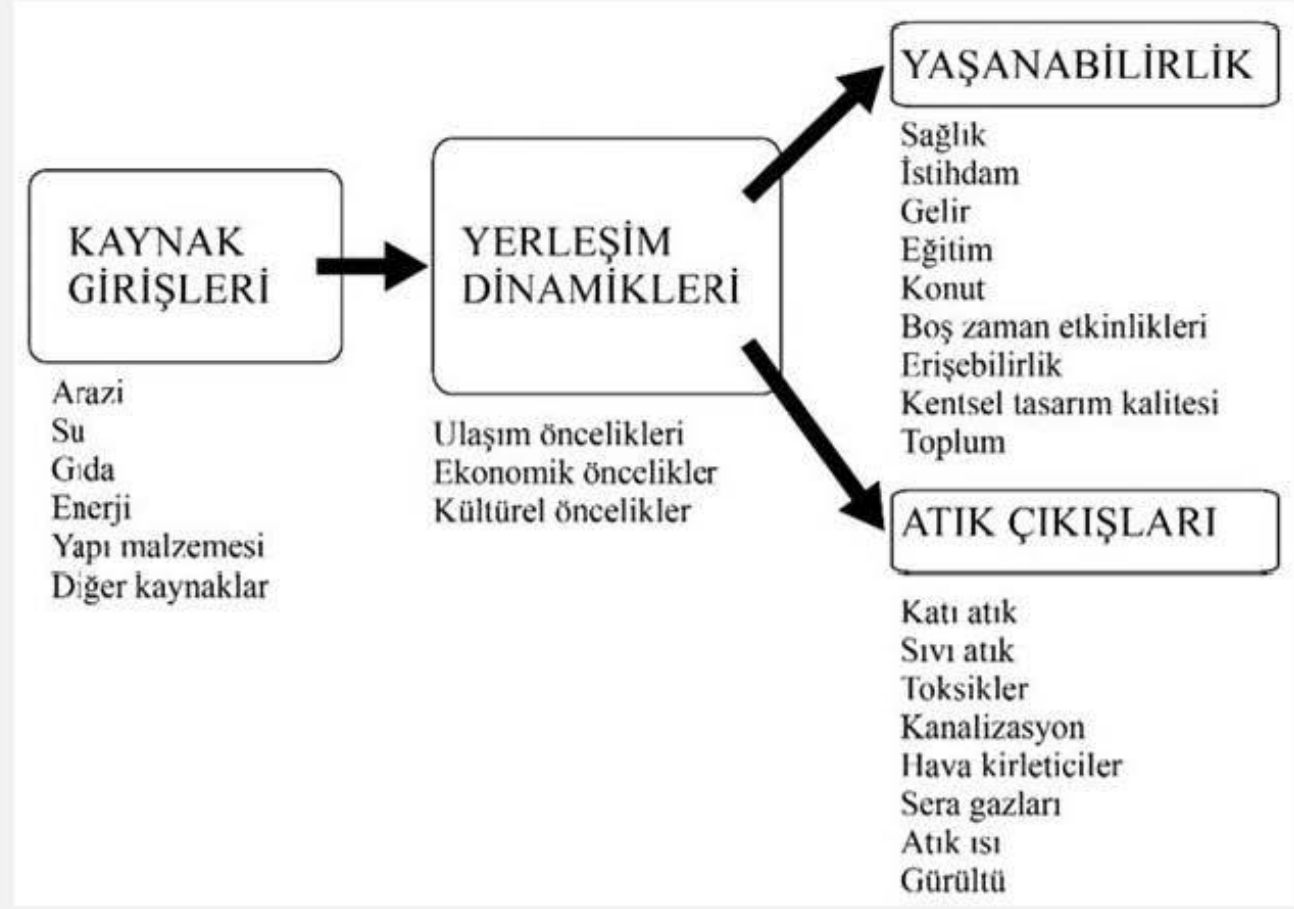
Prof.Dr. Koray Velibeyođlu

İzmir Planlama Ajansı Başkanı

SÜRDÜRÜLEBİLİR MEKANSAL GELİŞME: BÖLGESEL METABOLİZMA

Metabolizma, **form** ve **işlevi hareket** altında birleştiren kavramsal bir çerçeve sunar.

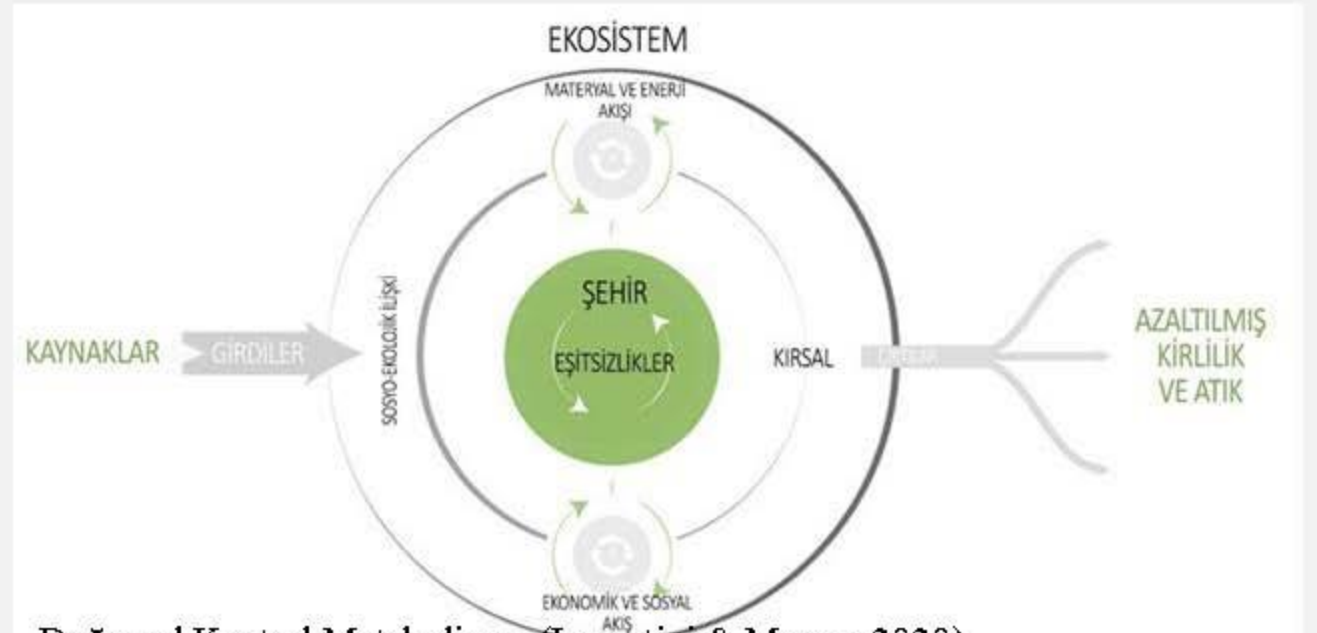

Su, gıda, enerji gibi kaynaklar metabolik sistemde girdileri oluşturmaktadır. Yaşanabilirlik ve atıklar ise çıktıları oluşturur.

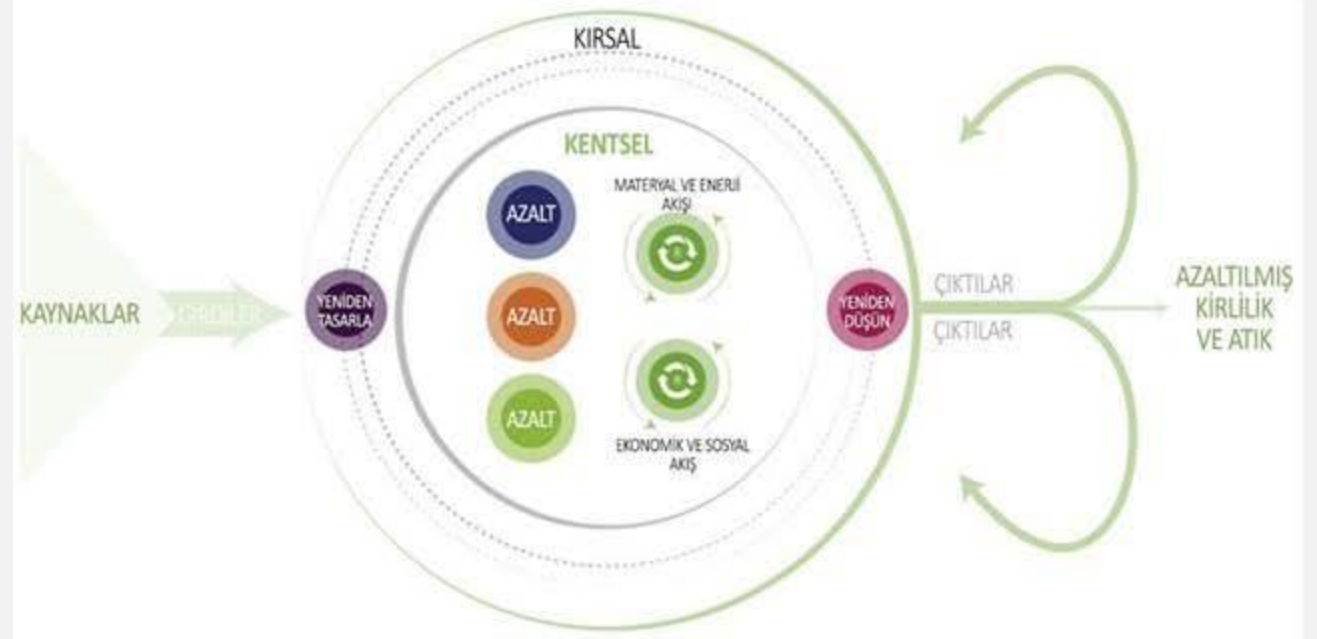
DÖNGÜSEL METABOLİZMA YAKLAŞIMI

Şehirlerin çevreye olan etkilerinin azalması için kaynak kullanımı ve atık yönetimi arasında bir denge olmalı ve **doğal ekosistemlerin döngüselliğinin yeniden üretilmesi** gerektiği savunulmaktadır (Van Broekhoven & Vernay, 2018).

Bu yaklaşım ile materyal, enerji ve ekonomik ve sosyal akışlar arasındaki **mekânsal ve zamansal bağlantının** tanımlanmasıyla **kaynakları azaltma, yeniden kullanma ve geri kazanma gibi döngüsel ekonomi ilkelerinin** uygulanma potansiyeli belirlenebilir (Lucertini & Musco, 2020).

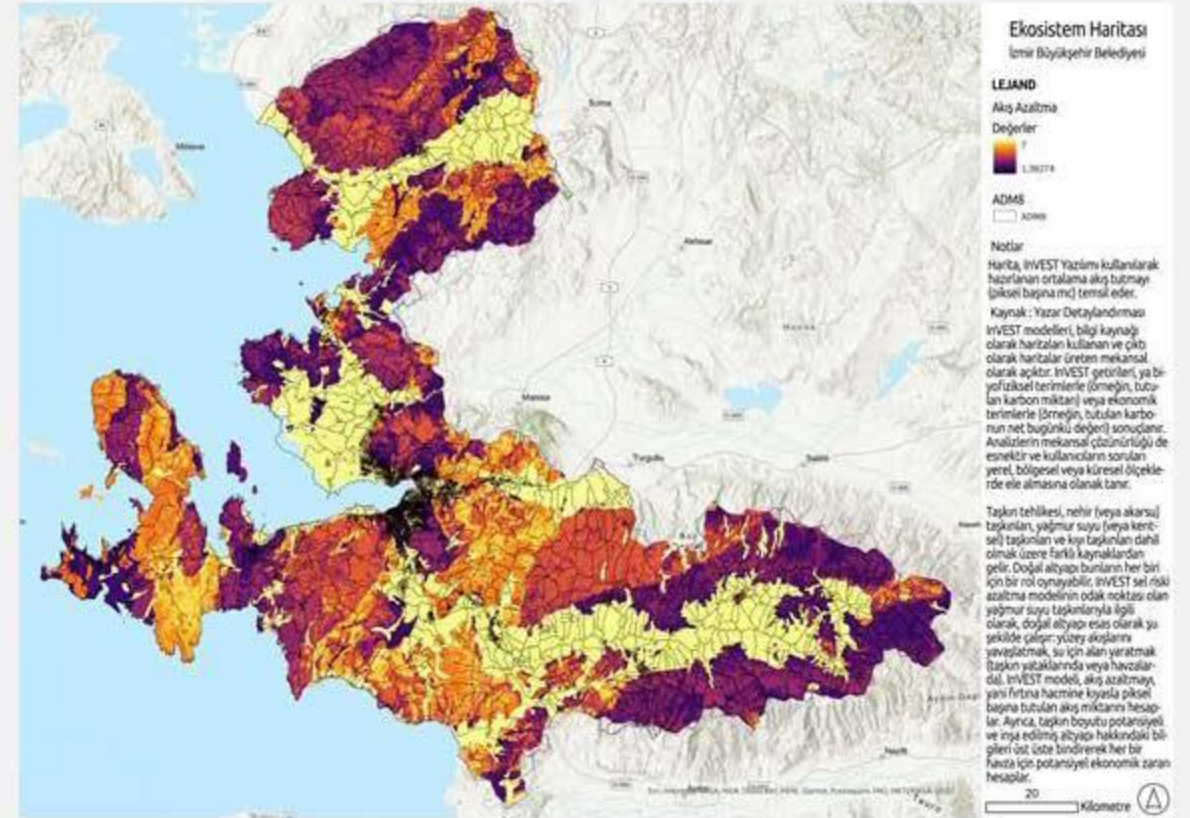
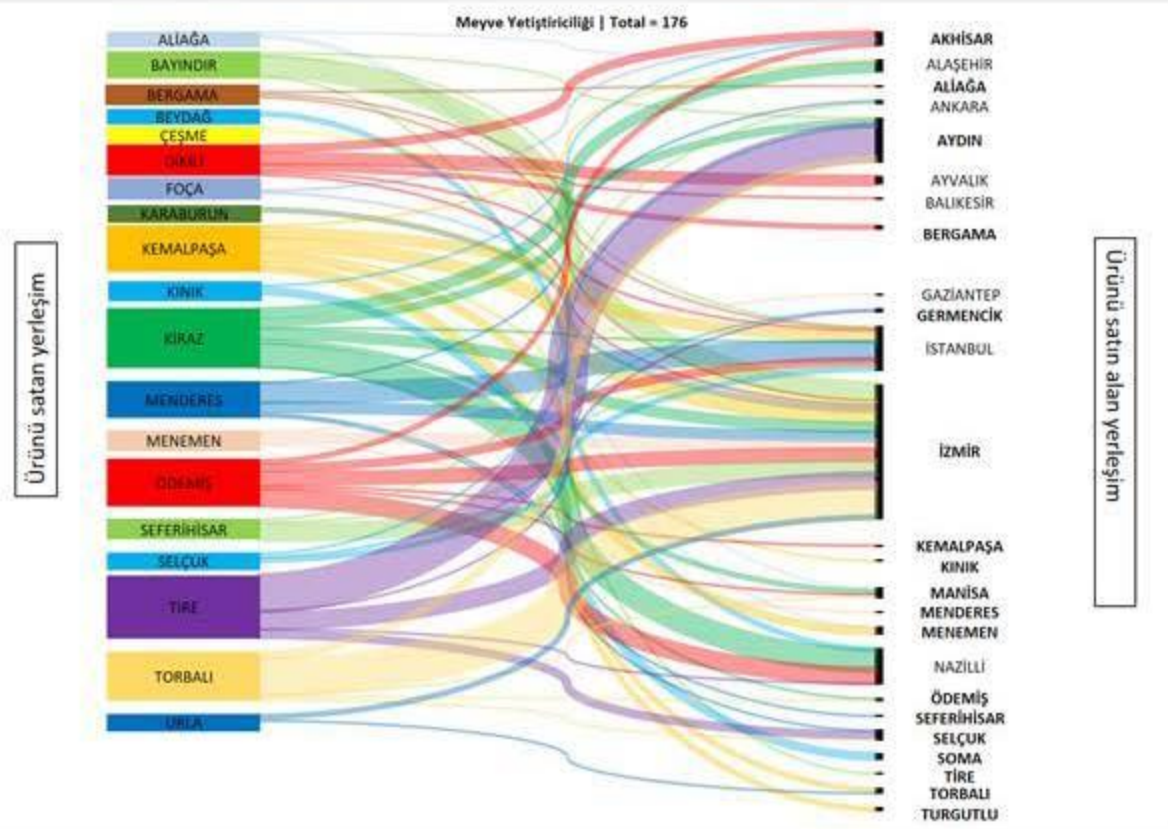

Doğrusal Kentsel Metabolizma (Lucertini & Musco, 2020)

Döngüsel Kentsel Metabolizma (Lucertini & Musco, 2020)

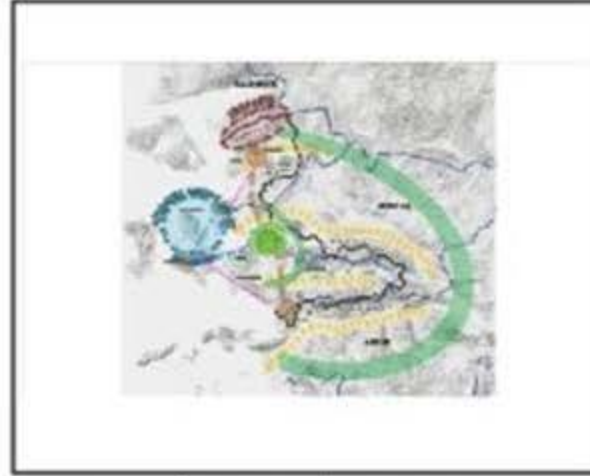
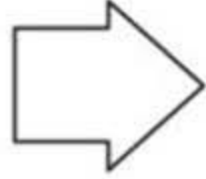
METABOLİK ANALİZLER

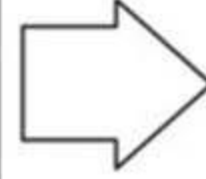
ÜST ÖLÇEKLİ PLANLAR

2007 İKBNİP

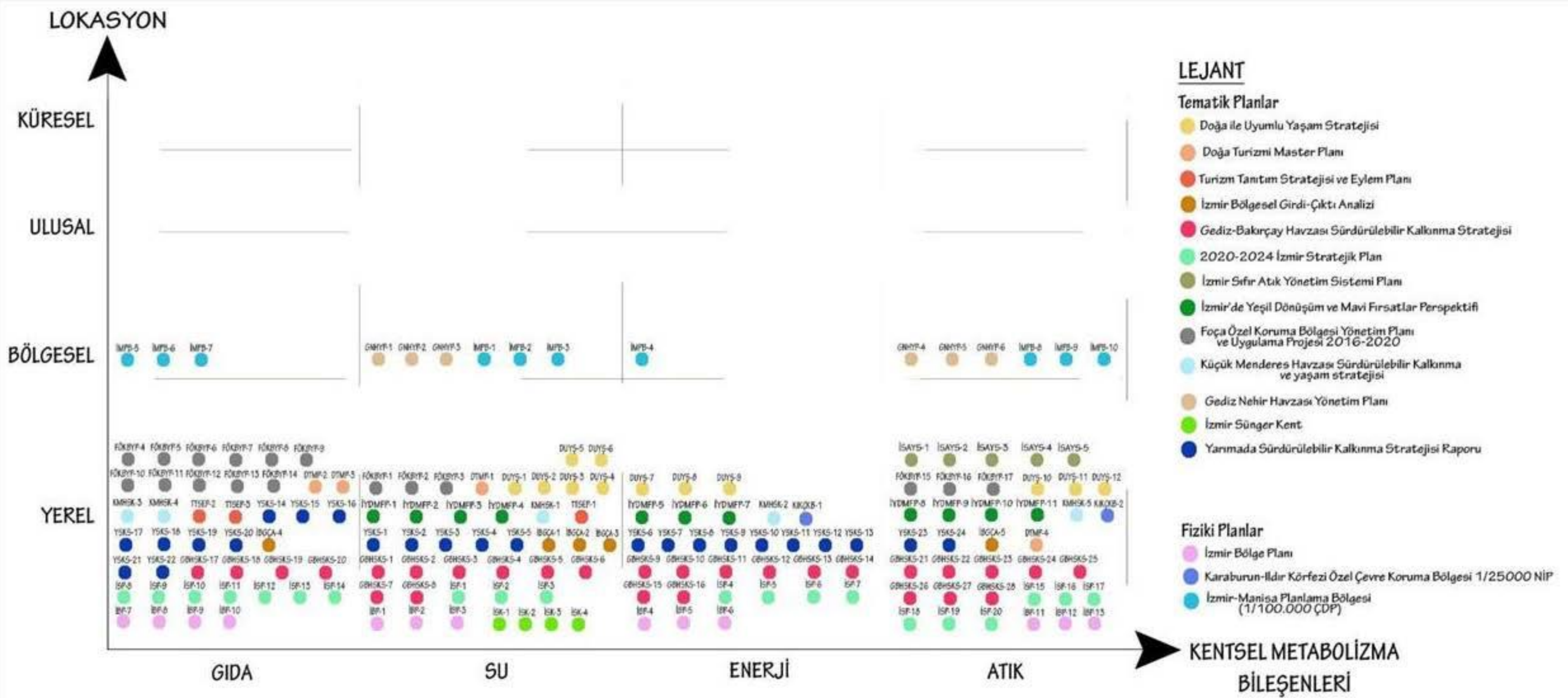

2017 İBŞB GENİŞLEME PLANI

2021 İZMİR MAVİ-YEŞİL GEÇİŞ KATMANLARI

ÜST ÖLÇEKLİ FİZİKİ VE TEMATİK PLANLARIN METABOLİZMA ANALİZİ

Akışlar ve Formların Entegrasyon İlkeleri

Çok-işlevlilik, katmanlandırma, ortak kullanım

Karma arazi kullanım, yoğunluk

Bağlanabilirlik, fiziksel yakınlık (kentsel altyapılar)

Yeşil Altyapı

KATMANLANDIRMA YAKLAŞIMI

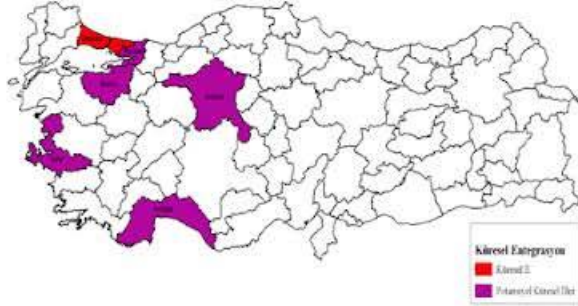

- **Tematik Haritalar:** Gösterim ve müdahalelere esas oluşturacak ulaşım ağları ve lojistik yapı, kentsel ve bölgesel kritik altyapılar, enerji yanı sıra bölge planının ana eksenlerini oluşturan mavi, yeşil ve toplumsal eksenlerine yönelik önemli kullanımlara işaret edilmiştir.
- **Altbölge Şemaları:** Bölge planı eksenleri, tedbir ve projeleri ile ve incelenen üst ölçekli fiziki planları göz önünde bulundurarak yüksek katmadeğerli, belirli bir altbölgede yoğunluk gösteren yerler daha detaylı ve müdahale esaslarını gösterir biçimde detaylı ele alınmıştır.
- **Bölge Mekansal Gelişim Şeması:** **Odaklar** ile **ilişkiler-koridorlar** esasında tematik haritalar (alansal ve metabolik) ve daha dikkatli ele alınacak altbölgeleri aktaran ana şema olarak konumlandırılmıştır.

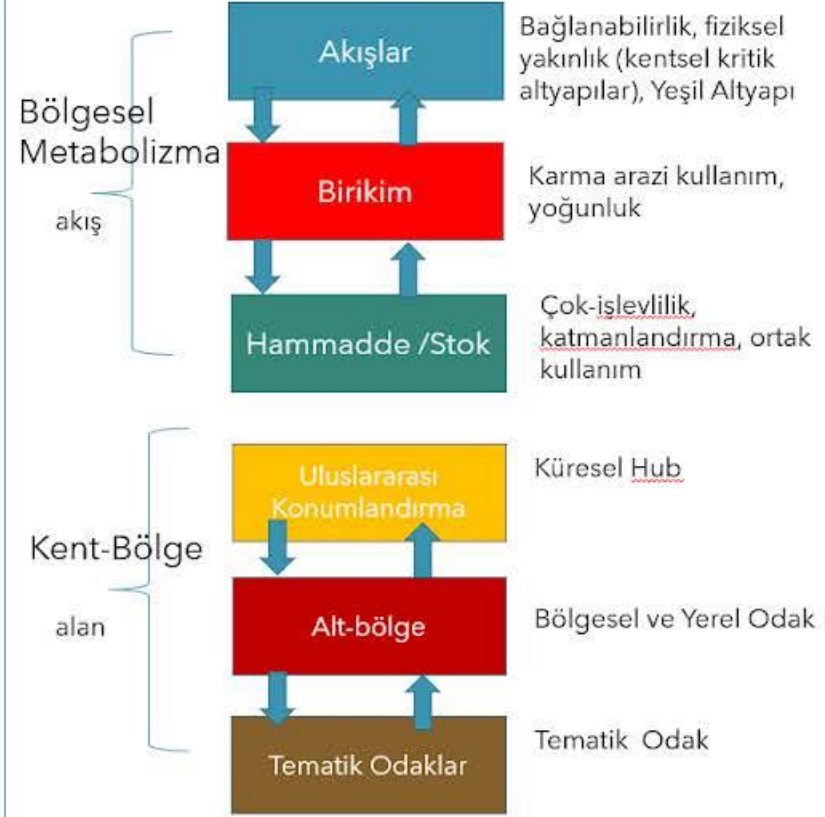
MEKANSAL TİPOLOJİ: ULUSAL-BÖLGESEL

BGUS Öncelik Alanları-Mekansal Tipoloji İlişkisi

İzmir: Potansiyel Küresel İl

2024-2028 İZKA Mekansal Tipoloji İlişkisi

BÖLGESEL METABOLİZMA VE MEKANSAL ÖLÇEKLER

Yerel odaklı kent/bölge

- Yerel imar ve bina yönetmeliklerini, ulaşım planlamasını, ticari çıkarları, mevcut yapıyı çevreyi, değişim için mali kapasiteyi ve kültürel ve politik faktörleri içerir.
- Şehirler hem içlerindeki insanlar tarafından inşa edilir hem de coğrafi konumlarından (iklim, kaynak, insanlar ve politik ekonomi) etkilenir.

Eyalet veya bölge

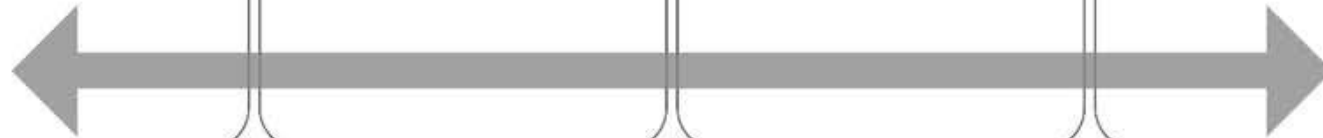
- Enerji, su, binalar, ulaşım politikaları, devlet programlarının finansmanı ile ilgili kurallar ve düzenlemeler.
- Devlet düzeyinde iş profili ve ekonomik güçler.

Ulusal

- Çevre politikaları ve programları, ticaret anlaşmaları, araştırma ve programlar için finansman, ulaşım kuralları
- Makro ekonomik etkenler

Küresel

- Ekonomik rekabet, kaynak çıkarma ve kullanılabilirlik
- Göç
- Küresel iklim değişikliği

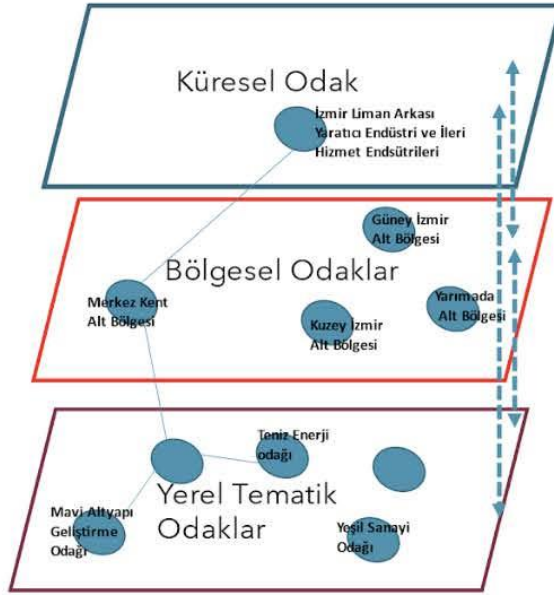

YEREL ÖLÇEKTE METABOLİZMA YAKLAŞIMI

<https://materialdistrict.com/article/flat-packed-urban-village/>

ODAK VE KORİDORLARIN KONUMLANDIRILMASI

İleri düzey hizmet ve kontrol merkezlerini içeren kompleksiteye sahip merkezi alanlar

Kritik kentsel altyapılar ve kentsel gelişme akış ve koridorları ile havzaları barındıran alt bölgeler

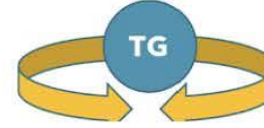
Su, toprak, flora-fauna ve diğer çevresel/coğrafi faktörler ile sektörel kümelenme olanaklarını kullanan yoğunluk alanları

Yoğun: Kritik altyapıların hacimsel ve işlevsel olarak gözlemlendiği akışlar

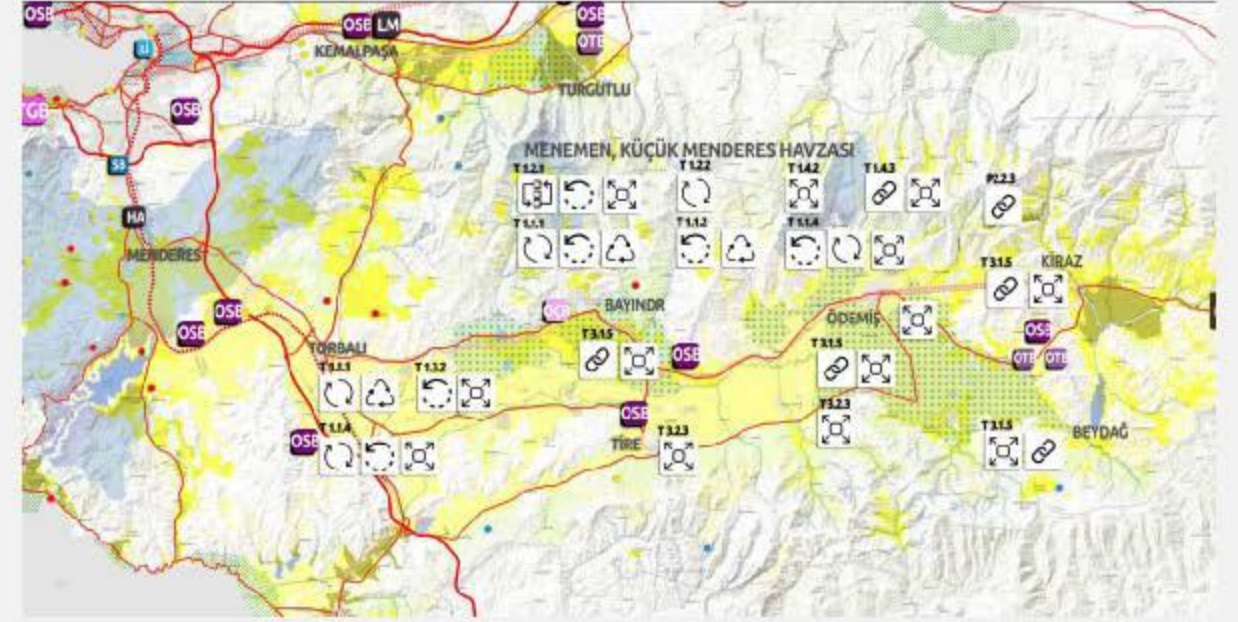
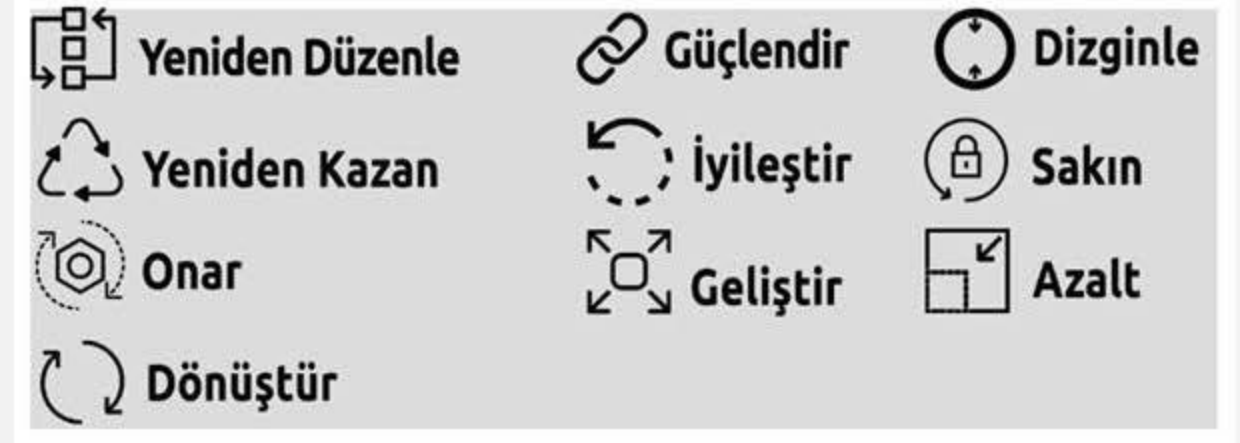
Az Yoğun: Belirli bir akış hacmi olan ama dönemsel veya süreklilik arz etmeyen

döngüsel: kendi içinde daha yoğun akış, dışarı ile az ilişki

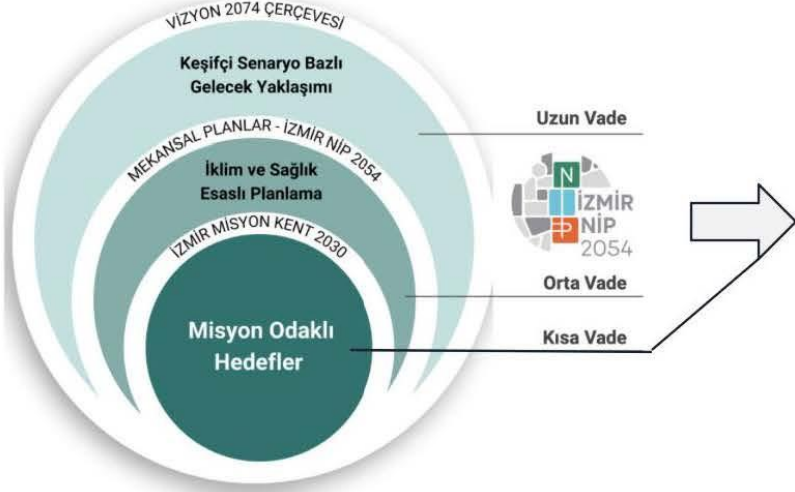
Müdahale Türlerinin Belirlenmesi

- Bölge Mekansal Gelişim şeması için alansal gösterimler (odaklar) ve metabolik gösterimler (ilişki ve koridorlar) olarak ifade edilmiştir.
- Döngüsel metabolizma yaklaşımı öncelikle sınırlı kaynakları verimli kullanmayı öneren müdahale biçimlerinin notasyonlarının kurulmasına öncülük etmiştir. Her müdahale biçimi ayrıca Bölge Planında gösterilen mekânsal tedbirler ve programlar ile de bağlantı olarak verilmiştir.
- Örneğin, Küçük Menderes Havzası'ndaki suyun kullanımına dair metabolik tematik analizlerden gelen sorunlar T1.2.2 nolu tedbirde “sulama suyu ihtiyacını azaltacak tarımsal ürün desenine geçiş” olarak ifade edilmekte müdahale biçimi ise ‘dönüştür’ olarak belirtilmektedir.

KURUMLAR ARASI EŞGÜDÜM

İZPA 3 UFUKTA İzmir: 2030-2054-2074

- İzmir Vizyon 2074 Çerçeve Belgesi
- İzmir Nazım İmar Planı 2054
- İzmir VMR (Voluntary Metropolitan Reviews)

Miyon Kent
Aksiyon
Laboratuvarı

İZMİR
ŞEHİR
TAAHHÜDÜ
2030

Miyon-odaklı
inovasyon
politikaları

AB
MİSYONLARI

- İklim Nötr ve Akıllı Şehirler Miyonu
(Climate Neutral and Smart Cities Mission)
- İklim Değişikliğine Uyum Miyonu
(Adaptation to Climate Change Mission)
- Kanser Miyonu
(Cancer Mission)
- Okyanuslarımızı ve Sularımızı Yenileme Miyonu
(Restore Our Oceans and Waters Mission)
- Avrupa için Toprak Anlaşması Miyonu
(A Soil Deal For Europe Mission)

KENTSEL /
BÖLGESEL PLANLAR

